

Kako bomo doživljali letošnji rojstni dan Titove Jugoslavije v Bohinju?

Prav gotovo z globljo zavestjo in s posebnim ponosom! Razprave in sklepi 9. Kongresa ZSS so slehernega Bohinjca, ki jim je sledil, globlje zakoreninile med sodelavce v neposredni proizvodnji in med krajanje, kjer je njihov dom. Doživetje resnične enakopravnosti in sproščenega sodelovanja pri uresničevanju skupnih ciljev za uspešno rast materialnega in kulturnega blagostanja vzburja in pomirjuje ter ob skupnih uspehih nesebično osrečuje. V tem je teža naših socialističnih odnosov, ki pogojujejo mir, zdravje in osebno zadovoljstvo. Kdor pa spremlja svetovne krivice in nasilja pa se srečen zaveda, da je naša svoboda dvakrat zlata! Nehote začuti hvaležnost žrtvam osvobodilnega boja, zmagovalcem nad fizičnim in umskim zaslužnjem, zmagovitemu vodstvu ZKJ in njenemu sekretarju maršalu Titu. V topli zavesti se spominjamo prvih revolucionarjev tudi v Bohinju, ki jim je trpljenje ob lakoti in trdem delu jeklenilo pravično zavest in tudi pest za upor. Ni bilo zgolj naključje, da so se pred 40 leti, v času brezobzirnega izkoriščanja delavcev in najhujšega političnega terorja v kraljevini Jugoslaviji, zbrali najsmelejši revolucionarji med komunisti jugoslovanskih narodov prav v Bohinju, v hiši Tomaža Godca in izvolili med 13. in 17. marcem 1939, Komunistični partiji Jugoslavije Centralni komite s tovarišem Titom na čelu. Šele sedaj, po zmagoviti osvobodilni vojni in po gigantskih gospodarskih in kulturnih uspehih socialističnega samoupravnega družbenega reda, žlahtnega sadu socialistične revolucije, lahko doumemo pravi pomen konstituante CK KPJ pred 40 leti v Bohinju. Ta zgodovinski dogodek pa je obenem dokaz zaupanja partijskega vodstva bohinjskim revolucionarjem, na kar smo vsi Bohinjci ponosni. Veseli smo zamisli gorenskih komunistov, da naj se ovekoveči ta zgodovinski dogodek v muzeju Tomaža Godca v Boh. Bistrici, ki naj bi bil odprt ob 40letnici konstituante. Predlog sta podprla komite občinske konference ZKS in skupščina občine Radovljica in ga posredovali CK ZKS z željo, da bi bilo ob slovesni otvoritvi muzeja tudi jubilejno zasedanje CK ZKJ v novi dvorani Družbenega centra v Boh. Bistrici. Ker se je s tem strinjal sekretar tov. Popit s sodelavci, na njegovo pobudo pa tudi tov. Kardelj in tov. Tito, ko se je ravno zadrževal na Brdu, je stekla široka akcija za uresničitev obeh zamisli. V izgradnjo se je zavestno vključila tudi skupščina krajevne skupnosti Boh. Bistrica, ki vidi v muzeju Tomaža Godca in v sodobnem družbenem centru veliki, za Bohinje neprecenljivi pridobitvi.

Skupščina občine Radovljica je poverila občinskemu gradbenemu odboru izdelavo programov za muzej in družbeni center. V sodelovanju s svetom KS Boh. Bistrica in po posvetovanju s projektanti, gradbenimi in finančnimi strokovnjaki sta bila izdelana oba programa z ugotovitvijo, da je nujno uresničenje, čeprav v izredno kratkem roku in kljub zimi, možno. Tudi pri KS Boh. Bistrica je bila postavljena gradbena komisija za reševanje krajevne problematike v zvezi z gradnjo.

Program muzeja:

Hiše Tomaža Godca naj adaptacija ne spreminja. V muzeju bodo naslednji prostori:

1. Spominska soba konstituiranja CK KPJ bo urejena tako, kot v času zasedanja. Z arhivskim gradivom bo predstavljen potek dogodkov, zgodovinska resnica in osebnosti, ki so bile prisotne.
2. Muzej revolucije in narodnoosvobodilne vojne v Bohinju. Tu bo prikaz Bohinja kot ene od žibelk oborožene vstaje slovenskega in jugoslovanskih narodov pod vodstvom Zveze komunistov. Zgodovinski materiali so na razpolago.
3. Poseben prostor bo posvečen osebnosti Tomaža Godca, agilnega političnega delavca, revolucionarja, športnika, človeka s polno mero narodne zavesti in humanizma. Ta prostor bo opomnik sedanjim in bodočim rodovom.

4. V prostorih, kjer so imeli Godčevi usnjarsko obrt, bo urejen usnjarski muzej za Slovenijo.

Uresničevanje tega programa je v teku. Adaptacijska dela izvršuje Gradbeno podjetje Bohinj, muzejsko gradivo pa pripravljajo poklicni strokovnjaki z vso odgovornostjo.

Program Družbenega centra v Boh. Bistrici:

Po pregledu več gradbenih načrtov sodobnih kulturnih domov in tudi nekaterih poslopij je bil osvojen idejni načrt skupine projektantov Turistprogres v Radovljici. Obvezali so se, da z izdelavo podrobnih načrtov ne bodo ovirali gradbenih del in instalacij. Gradis kot izvajalec pa se je obvezal, da bo gradnja zaključena v predvidenem roku. Strokovno nadzorstvo je poverila občinska skupščina kot investitor, ALP-DOMU iz Radovljice, ki bo obenem skrbel za usklajevanje vseh del. Idejni načrt z maketo je bil v razpravi na razširjeni seji skupščine KS Boh. Bistrica, kjer so bile iznešene pripombe in opozorila v zvezi z bohinjsko zimo, funkcionalne potrebe prostorov, ustrezna kritina in gradbeni materiali, funkcionalna ureditev okolice itd. Protesti proti ravni strehi na sredini so bili upoštevani že na popravljeni maketi, ki je bila predstavljena na zboru bohinjskih komunistov, ki ga je sklical občinski komite, ter na sestanku zastopnikov OZD, družbenopolitičnih organizacij in društev, ki ga je sklicala KK SZDL.

V Družbenem centru (1256,5 m²) bodo naslednji prostori: velika dvorana (295,5 m²), ki bo imela na stopničastem podu 320 sedežev. V njej bo slavnostno zasedanje CK KPJ v začetku maja 1979, kino predstave, osrednje bohinjske proslave in gostovanja za domačine in goste — turiste, prireditve vseh sekcij DPD Svobode »Tomaž Godec«, slavnostne prireditve OZD in društev v Bohinju. Oder (185 m²), ki bo sodobno tehnično opremljen, bo omogočal poleg javnih nastopov tudi vaje igralcev, pevcev, baleta in folklornih skupin. Ob njem bodo servisni prostori (187,5 m²): garderobe, delavnica in shramba za kulise, WC, prostor za kostime igralcev in folklorne, prostor za tehnično osebje. Tudi v garderobi bodo možne razne vaje po dogovorjenem urniku. Avla z aperitiv barom (178,5 m²) bo sproščala udeležence prireditev, omogočala pa bo vsakovrstne razstave, ki naj prikazujejo tudi gostom bohinjsko življenje nekdanj in danes. Možna bodo tudi gostovanja raznih likovnih mojstrov. Avla, katere prostor bo možno razširiti tudi navzven, bo lahko služila tudi za svečane zaključke večjih športnih prireditev. Poleg nje bo garderoba (17,5 m²), sanitarije (27 m²), upravni prostor s pomožnim skladiščem za razstavni material (36 m²), knjižnica (53 m²), ki bo imela tudi zunanji vhod, kotlarna (25 m²), prostor za čistilke in čistila (10 m²), za klimatske naprave (30 m²), kabine za ozvočenje, osvetljevanje, projekcije (25 m²), hodnik in stopnišče (32 m²). V nadstropju bo mala dvorana (90 m²), ki bo omogočala seminarje, razne sestanke in občne zборе, gospodarske posvete in načrtno izobraževanje. Ker bodo sedeži premični, bodo tu možne vaje godbe na pihala, tamburašev in plesne skupine. Ob njej bo hodnik (30 m²). Nad knjižnico bo še 20 m² prostora, nad garderobami pa 15 m². Izražene so bile želje po večji dvorani, vendar so odločili pomisleki na podražitev gradnje, vzdrževanja in ogrevanja prostorov. Množični obisk pa bodo omogočale ponovitve kulturnih programov.

Kakšno kulturno življenje se bo odvijalo v Družbenem centru?

Vsako tehnično zahtevno delo bodisi na kmetiji, v tovarni, v obrtni delavnici ali v gospodinjstvu s koncentracijo pozornosti in naglico ter enoličnostjo pa čisto z ropotom in ostalimi nezdavnimi pogoji utruja človekova čustva, da ostaja le še spodbuda po večjem zaslužku in po raznih predvsem materialnih pridobitvah. Kdor je že kdaj žlahtnil svoja čustva ob doživetju vsebini gledališke predstave, na koncertu, ob duhovi-

(Nadaljevanje na 2. strani)

Čestitamo ob Dnevu republike

Uredniški odbor

Kako bomo doživljali letošnji rojstni dan Titove Jugoslavije v Bohinju?

(Nadaljevanje s 1. strani)

tem humorju, ob »izgubljanju« v globine prave umetnine v besedi, na sliki ali v čudoviti naravi, vé kako različen je lahko smeh, kako varljiva so osiromašena čustva brez stalnega kulturnega okrepčila. Človek kaj hitro postane žrtev potrošniške mrzlice, ki sicer počasi a vztrajno mori žlahtne korenine človekove osebnosti. Družbeni socialistični samoupravni sistem pa sloni na pravičnih, pristrčnih medsebojnih odnosih, na iskrenem tovarištvu, na dobrohotnem sožitju in solidarni pomoči, ker le to poraja srečno, dobro počutje z občutkom osebne varnosti v nesebični, skupni sreči.

Kakor je potrebno občasno polnjenje akumulatorja in ta propada brez električne energije, tako bogatijo in žlahtijo svoja čustva in misli sodelavci v raznih sekcijah kulturnega udejstvovanja, kar je prepotrebno zlasti mladini. Pri javnih kulturnih nastopih se mlad sodelavec naglo otrse treme, se zbere in posreduje svoje misli poslušalcem sproščeno in doživeto. To pa mu praktično koristi tudi na raznih sestankih v samoupravni družbi, v redni službi in tudi pri oddihu. Zgovornost, obsežen izrazni zaklad, zgoščeno, smiselno pripovedovanje »odpira tudi gluha ušesa«.

Med mladino ne manjka glasbeno nadarjenih, ki se bodo s sodelovanjem v pevskega zboru, morda pri godbi na pihala, v tamburaškem zboru, kmalu usposobili in bogatili na koncertih, pri žalnih komemoracijah, na raznih proslavah doživlja vseh udeležencev. Z izostritvijo glasbenega doživljanja pa bodo tudi sami kot poslušalci glasbenih umetnin bogato nagrajeni. Že davno je lahko vsak spoznal, da televizijski programi ne morejo nadomestiti živega stika s pevci, igralci, humoristi, godbeniki in raznimi umetniki ob množični udeležbi. Ob neposrednem kontaktu je doživljanje kulturnih vrednot ter razvedrila vse globlje, prirodnejše zlasti v krogu živih poslušalcev. Družbeni center bo nudil številnim mladim dekletom in fantom možnost živahnega udejstvovanja v folklori, kri prevzema s svojo pestrostjo in zdravo prirodno svežino izvajalce in gledalce lepih ljudskih plesov. Tudi likovni amaterji bodo imeli možnost strokovnega izpopolnjevanja pri vajah, na razstavah pa bodo prikazovali svoje uspehe. Kdor rad sega po dobrih knjigah, ve, kaj bo pomenila mladim in odraslim bogata knjižnica, vsem dostopna, lepa, poučna in zabavna knjiga.

Kdor je že kdaj igral v amaterskem gledališču, zlepa ne pozabi lepih doživetij pri vajah, navorze pred nastopom in prijetne sprostitve ob stiku z gledalci. Iz vsega pa izstopa vsebina kot doživeta, poživljajoča vrednota. Tudi zadovoljstvo navzočih je igralcu spodbudna nagrada. Številne so možnosti interesnega zaposlovanja mladih na področjih kulturnega udejstvovanja, kar vse oblikuje njegov značaj in ga spodbuja za zavestno ustvarjalno delo.

Kulturno življenje pa ne bo oplajalo in žlahtilo le misli in čustev domačinov, tudi turistom — gostom bo priljubljalo Bohinj. Žal je že uspešno razvejana dejavnost DPD Svoboda »Tomaž Godec«, ki je požela številna medobčinska in republiška priznanja, prav zaradi neustreznih pogojev v razpadajočem domu, razen folklorne in pevskega zbora, zamrla. Stari kulturni dom, nekdanja pralnica hotela Triglav, ki je že podrt, je dotrajan. Ker je že ogrožal varnost udeležencev kina in prireditev,

je bil zaprt, s tem pa je bil ukinjen tudi edini kino v Bohinju. Člani folklorne in pevci vadijo v šoli, kjer prirejajo tudi programe, z uvedbo celodnevne pouka v šoli pa bo tudi to nemogoče. Kulturni dom je res prepotraben, zato so vsi ljubitelji kulturnega življenja in člani Svobode veseli sklepa, da bo do spomladi zgrajen sodoben Družbeni center. Ta bo že s svojo zunanostjo izražal bogato vsebino družbenega prosvetljevanja in socialističnega osvješčanja, ki se bo porajalo v njem, obenem pa nas bo opozarjal na neizčrpno lepoto narave, katere zakonitosti čutimo v sebi in je v Bohinju v izobilju.

Za izgradnjo takega doma ne sme biti nobena žrtev prevelika, saj nas bo usmerjal po Titovi poti v srečno bodočnost Bohinja.

Finančna sredstva in referendum v KS Boh. Bistrica:

Celotna investicija predstavlja okvirno 28 milijonov dinarjev. Ureditve muzeja: gradbena dela 3,500.000.— din, oprema z muzejskimi ekspozicijami 1,500.000.— din; izgradnja Družbenega centra: gradnja 17,000.000.— dinarjev, oprema 6,000.000.— din.

Predvidevamo, da bodo prispevali tri četrtine celotnih stroškov Skupščina občine Radovljica, skupščina gorenjskih občin, Kulturna skupnost Slovenije, Gospodarska zbornica Slovenije, republiške in zvezne družbenopolitične organizacije. Prispevek skupščin gorenjskih občin in Gospodarske zbornice bo namenjen za ureditev muzeja. Prav tako predvidevamo, da bomo zbrali eno četrtino sredstev v Bohinju. Skupščina krajevne skupnosti Boh. Bistrica se je odločila za referendum, ki naj manifestira ponos Bohinjcev na predvojno delavsko gibanje v Bohinju, na revolucionarne uspehe in žrtve prvoborca Tomaža Godca, ponos na pomemben zgodovinski dogodek pred 40. leti in izpriča tudi voljo krajanov in delavcev, da naj se mladina in vsa družba uspešno politično in kulturno osvješča, izobražuje in vzgaja v sodobnem Družbenem centru. S samopriskom bomo zbrali v petih letih 5,000.000.— din po ključu, ki je pojasnjen v razpisu in v brošuri, ki je bila razdeljena vsem gospodinjstvom na območju KS. Skupščina krajevne skupnosti pa vabi k sofinanciranju tudi delavce organizacij združenega dela v Bohinju, s katerimi bo sklepala dogovor o letnem prispevku 0,80 % od ustvarjenega dohodka za dobo petih let. Tako bi bilo zbranih še 2,000.000.— din. Povabljeni so tudi krajanje ostalih KS v Bohinju, ki naj bi zaradi lastnih pomembnih nalog prispevali prostovoljne prispevke, morda obveznice posojila za ceste ali del samopriskov, zbranih po referendumih. Povabljeni bodo tudi lastniki ali posestniki počitniških hišic.

Referendum bo v nedeljo, 19. novembra 1978, od 7. do 19. ure na običajnih voliščih v Boh. Bistrici, v Nomenju, Bitnjah, na Ravnah, Nemškem rovtu, Savici, na Brodu, Kamnjah, Poljanah in Ribčevem lazju. Obenem bodo tudi na istih voliščih volitve delegatov v skupščino krajevne skupnosti.

Da, kdor bo uspešno vključeval svoja prizadevanja za manifestativni uspeh referenduma in dogovorov v OZD za sofinanciranje Družbenega centra, kdor bo kakorkoli prispeval k urejevanju splotij in okolice v Bohinju, zlasti pa pri neposrednih gradbenih in ureditvenih delih pri muzeju in Družbenem centru, bo doživljal letošnji rojstni dan Titove Jugoslavije z globljo zavestjo in s posebnim ponosom!

F. F.

Povprečno doseganje normativov za neposredno delo januar - oktober

Stroškovno mesto	%		Work faktor %	
	oktober	jan.—okt.	oktober	jan.—okt.
pohištvo	104,65	106,43	118,96	120,80
plošče	115,06	117,18		
žaga	117,04	113,46	127,63	127,23
ISO-SPAN	116,06	115,23		
kovinska del.	116,46	117,69		
sklad. izdelkov	116,57	121,63		
TO Boh. Bistrica	115,59	116,48		
sobna vrata	121,13	121,44		
žaga	113,62	113,12		
TO Rečica	118,95	119,02		
vhodna in gar. vrata	121,48	119,82		
TO Mojstrana	121,48	119,82		
grupa usl. žaganja	156,06	145,85		
žaga	113,46	111,37		
predelava	112,57	116,36		
TO Podnart	112,81	114,86		
usl. žag. TO Podnart	—	—		
OZD — LIP	116,98	117,47		

Obračun B grupe za TO in DSSS za oktober 1978

TO	% proizvodnosti	% produktivnosti	% kritje dej.	% kritje plan.	% izračuna %	izračun + degresija	% izračun + konstanta	% za izplačilo	% po 23. členu
Boh. Bistrica	103,12	104,06	113,11	89,69	102,98	—	115,98	115,98	7,21
Rečica	126,89	125,95	123,73	129,60	126,45	121,58	126,58	126,58	25,35
Mojstrana	121,55	126,49	124,20	114,27	122,83	119,70	124,70	124,70	12,72
Podnart	115,01	102,58	101,12	95,28	105,00	—	110,00	100,00	0,81
DSSS	112,71	115,50	117,80	108,44	113,95	—	122,95	122,95	11,91
Trgovina									
Rečica	132,36	—	—	—	132,36	123,94	128,94	128,94	2,75
Zagreb	139,61	—	—	—	139,61	125,92	130,92	130,92	2,75
M. Sobota	121,82	—	—	—	121,82	119,09	124,09	124,09	2,75
Vodstvo trg.	131,44	—	—	—	131,44	123,52	128,52	128,52	2,75

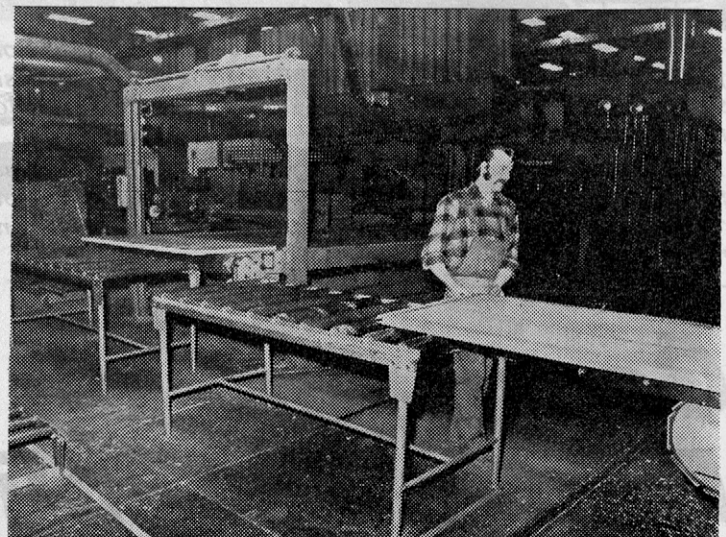
Novi viri energije

Znanstveniki vsega sveta se ukvarjajo z vprašanjem, kje in odkod bomo črpali energijo v prihodnjih desetletjih. Mnogo načrtov vlagajo v črpanje energije iz sonca. Ameriški znanstveniki načrtujejo, da bi moralo postati sonce močan vir energije prihodnosti. Pri tem navajajo zelo zanimiv podatek: svetloba, ki jo sonce odda v enem dnevu, bi za dobo petnajstih let krila potrebe po energiji. Seveda se tako rojeva vprašanje, kako bi potekala sprememba sončnih žarkov v energijo. Najbolj enostavni proces so strešni zbiralniki. V preteklem letu so v Ameriki opravili zanimiv preizkus, na temnih velikih površinah je sončna enregija segrevala zrak in tekočino. Tako so že izdelali sisteme za gretje, katero bi rabila stanovanjska hiša. Podjetje The General Electric in Owens Illinois Inc. izdeluje sistem — zbiralca sta dve koncentrični stekleni cevi, med seboj ločeni z brezžračnim prostorom in gre za večji izkoristek temperature.

Najvišjo temperaturo pa bi razvili reaktorji, kateri bi zbirali sončne žarke, ti pa bi bili uporabljivi za pogon turbinskih generatorjev.

Znanstveniki so šele na začetku poti odkrivanja novih virov energije. Kakorkoli že, morali bomo reševati probleme oskrbovanja z energijo mnogo prej, preden bo prepozno!

Vesna

Stiskalnica in obrezovalka za vrata

Periodični obračun

Poslovni rezultat v obdobju devetih mesecev za celotno delovno organizacijo lahko smatramo kot primeren, kljub temu da ni posebnou uspešen. Dosežen oziroma celo presežen je pričakovani rezultat po planu za letošnje leto, v razmerju do devetih mesecev preteklega leta pa je letošnji dosežek tudi ugodnejši. Rezultat po posameznih temeljnih organizacijah je seveda različen, pač odvisno od možnosti in prodornosti.

Osnovni pokazatelji o dosežkih poslovanja so naslednji:

Skupaj za delovno organizacijo:

	Doseženo 30. 9. 78	Primerjava - indeks	
		30. 9. 78 30. 9. 77	30. 9. 78 plan 78
1. Celotni prihodek	408,045.340	127	105
2. Porabljena sredstva	267,611.444	125	105
3. Dohodek	140,433.896	132	105
4. Obveznosti iz dohodka	39,643.565	152	102
5. Čisti dohodek	100,790.331	128	106
6. Delitev čistega dohodka na:			
a) osebne dohodke	72,656.999	129	103
b) skupno porabo	9,512.519	180	112
c) posojilo nerazvitim republikam in pokrajinam	4,262.261	129	117
d) akumulacija TO	14,358.552	102	118
7. Na zaposlenega doseženo:			
a) osebnih dohodkov	72.070	121	102
b) skupne porabe	9.437	169	112
c) akumulacije	14.245	98	118

Iz primerjalnih indeksov je razvidno, da je zelo ugoden dosežek celotnega dohodka in njegove delitve do čistega dohodka tako v primerjavi z devetimi meseci preteklega leta kot tudi v primerjavi s planom za leto 1978. Manj ugodna pa je delitev čistega dohodka, kjer je npr. za akumulacijo izločeno manj kot v preteklem letu, vendar le več kot je bilo pričakovano po planu. To pomeni, da smo že pri sprejemanju plana za leto 1978 pričakovali slabši rezultat kot v preteklem letu.

TO Tomaž Godec Boh. Bistrica:

	Doseženo 30. 9. 78	Primerjava - indeks	
		30. 9. 78 30. 9. 77	30. 9. 78 plan 78
1. Celotni prihodek	138,729.897	122	96
2. Porabljena sredstva	81,552.943	119	93
3. Dohodek	57,176.954	127	102
4. Obveznosti iz dohodka	16,546.871	150	97
5. Čisti dohodek	40,630.083	124	105
6. Delitev čistega dohodka na:			
a) osebne dohodke	31,116.164	126	103
b) skupno porabo	4,195.050	170	108
c) posojilo nerazvitim republikam in pokrajinam	1,899.978	119	110
d) akumulacija TO	3,418.891	84	108
7. Na zaposlenega doseženo:			
a) osebnih dohodkov	66.204	117	102
b) skupne porabe	8.925	176	109
c) akumulacije	9.787	78	109

Kljub boljši realizaciji kot v preteklem letu kot edina TO Tomaž Godec ni dosegla planirane realizacije. Vzrok je v zastoju proizvodnje pohištva, oziroma zaradi zamude v aktiviranju nove investicije v oddelku pohištvo. Delitev čistega dohodka je manj ugodna kot v letu 1977, kljub temu da je sicer plan čistega dohodka dosežen. Da je poslovni rezultat kljub zastoju v proizvodnji pohištva še tako ugoden, je zasluga doseženih ugodnejših izvoznih cen (porast tečaja švicarskega franka) pri opažnih ploščah.

To Rečica:

	Doseženo 30. 9. 78	Primerjava - indeks	
		30. 9. 78 30. 9. 77	30. 9. 78 plan 78
1. Celotni prihodek	141,492.985	127	112
2. Porabljena sredstva	91,451.542	121	112
3. Dohodek	50,041.443	142	112
4. Obveznosti iz dohodka	15,241.485	161	107
5. Čisti dohodek	34,799.958	138	114
6. Delitev čistega dohodka na:			
a) osebne dohodke	22,383.633	133	106
b) skupno porabo	2,934.318	175	117
c) posojilo nerazvitim republikam in pokrajinam	1,727.127	132	128
d) akumulacija TO	7,754.880	138	143
7. Na zaposlenega doseženo:			
a) osebnih dohodkov	74.364	129	106
b) skupne porabe	9.749	169	118
c) akumulacije	25.764	137	143

To Rečica je v vseh postavkah dosegla ugodnejši poslovni rezultat kot v letu 1977 in tudi več kot je bilo planirano za leto 1978.

TO Mojstrana:

	Doseženo 30. 9. 78	Primerjava - indeks	
		30. 9. 78 30. 9. 77	30. 9. 78 plan 78
1. Celotni prihodek	26,395.831	161	107
2. Porabljena sredstva	18,572.644	152	108
3. Dohodek	7,823.187	195	106
4. Obveznosti iz dohodka	2,104.796	257	104
5. Čisti dohodek	5,718.391	186	107
6. Delitev čistega dohodka na:			
a) osebne dohodke	3,992.858	143	104
b) skupno porabo	571.217	291	124
c) posojilo nerazvitim republikam in pokrajinam	243.149	267	108
d) akumulacija TO	911.167	—	114
7. Na zaposlenega doseženo:			
a) osebnih dohodkov	71.301	131	104
b) skupne porabe	10.200	265	124
c) akumulacije	16.271	—	114

TO Mojstrana je po več letih prvič dosegla normalni poslovni rezultat. Kljub močnemu preseganju dosežkov iz leta 1977 in kljub preseganju plana, je doseženi rezultat šele tisto, kar temeljni organizaciji zagotavlja normalno življenje.

TO Podnart:

	Doseženo 30. 9. 78	Primerjava - indeks	
		30. 9. 78 30. 9. 77	30. 9. 78 plan 78
1. Celotni prihodek	1,343.968	120	118
2. Porabljena sredstva	20,247.363	119	129
3. Dohodek	11,096.605	123	103
4. Obveznosti iz dohodka	3,651.218	183	109
5. Čisti dohodek	7,445.387	111	100
6. Delitev čistega dohodka na:			
a) osebne dohodke	4,963.083	128	102
b) skupno porabo	680.554	174	118
c) posojilo nerazvitim republikam in pokrajinam	304.747	125	120
d) akumulacija TO	1,497.003	68	86
7. Na zaposlenega doseženo:			
a) osebnih dohodkov	66.173	121	93
b) skupne službe	9.074	165	109
c) akumulacije za TO	19.960	65	79

TO Podnart je dosegla zadovoljivi poslovni rezultat, kljub temu da je slabši kot v letu 1977 in da v nekaterih postavkah tudi ni dosežen plan za letos. Akumulacija na zaposlenega je sicer dosegla manj kot v preteklem letu in kot predvideva plan, vendar je dosežek razmeroma visok, saj je takoj za Rečico. Vzrok za slabši rezultat je v predelavi nabavljenega tujega žaganega lesa (ruski bor), pri katerem se zaradi visoke nabavne cene dosega nižje kritje kot pri domačem žaganem lesu.

TO Trgovina

	Doseženo 30. 9. 78	Primerjava - indeks	
		30. 9. 78 30. 9. 77	30. 9. 78 plan 78
1. Celotni prihodek	52,619.557	146	108
2. Porabljena sredstva	48,272.320	142	107
3. Dohodek	4,347.237	94	118
4. Obveznosti iz dohodka	1,462.583	111	137
5. Čisti dohodek	2,884.654	90	110
6. Delitev čistega dohodka na:			
a) osebne dohodke	1,754.232	147	93
b) skupno porabo	266.550	235	118
c) posojilo nerazvitim republikam in pokrajinam	87.260	155	116
d) akumulacija TO	776.612	42	171
7. Na zaposlenega doseženo:			
a) osebnih dohodkov	76.271	115	90
b) skupne porabe	11.589	185	113
c) akumulacije za TO	33.766	33	164

TO trgovina je dosegla in preseгла poslovni rezultat, ki je planiran za leto 1978, močno nasprotujoči rezultati so doseženi zaradi stališča, sprejetega s planom za 1978, da interno med temeljnimi organizacijami ne obračunavamo več količinskih rabatov. Trgovina je tako dosegla nižji dohodek kot v preteklem letu, vendar na zaposlenega še vedno več kot proizvodne temeljne organizacije.

Jože Lipnik

9. kongres zveze sindikatov slovenije

Delavci, organizirani v Zvezi sindikatov Slovenije kot svoji razredni družbenopolitični organizaciji, smo imeli svoj kongres, ki je 9. po vrsti. Na kongresu je sodelovalo poleg predstavnikov vseh ostalih družbenopolitičnih organizacij kar 700 delegatov, ki so zastopali 6000 osnovnih organizacij Zveze sindikatov.

Glavna naloga IX. kongresa je bila ocenitev delovanja sindikatov med dvema kongresoma in opredelitev idejnopolitične usmeritve ter poglobitve naloge za prihodnje obdobje.

Po uvodnem referatu predsednika Zveze sindikatov Vinka Hafnerja se je začela razprava, ki se je pozneje nadaljevala po komisijah.

Na samem kongresu in v predkongresnih razpravah so bila osvojena stališča in naloge za nadaljnji razvoj samoupravnih družbenih odnosov, katerim podlaga je ustava, zakon o združenem delu in stališča VIII. kongresa Zveze komunistov Slovenije.

Gradivo IX. kongresa Zveze sindikatov Slovenije je preobširno, zato povzemam samo določena poglavja brez širše razlage:

1. Krepitev vloge in položaja delavcev v družbenoekonomskih odnosih in v političnem sistemu socialističnega samoupravljanja: — uveljavljanje ustavne zasnove temeljne organizacije, — samoupravno sporazumevanje o združevanju dela delavcev v temeljni organizaciji združenega dela, — krepitev položaja in vloge delavcev pri odločanju, — organiziranje in položaj delovnih skupnosti, — samoupravna delavska kontrola, — družbenoekonomski odnosi v krajevni skupnosti, — samoupravni odnosi v samoupravnih interesnih skupnostih, — uveljavljanje delegatskih odnosov v družbenopolitičnem sistemu, — klubi samoupravljalcev, — varstvo samoupravnih pravic delavcev in reševanje sporov, — samoupravna sodišča in družbeni pravobranilec samoupravljanja, — obveščanje delavcev.

2. Prizadevanje za razvoj proizvodnih sil, krepitev materialne podlage dela in stabilizacije: — uveljavljanje sistema družbenega planiranja, — politika zaposlovanja, — pridobivanje dohodka, — uveljavljanje delitve po delu in rezultatih dela, — vzgoja in izobraževanje, — pospeševanje ustvarjalnosti delavcev, — raziskovalno delo in tehnološki napredek, — proizvodna tekmovanja.

3. Prizadevanje za razvoj družbenega in osebnega standarda za kulturno življenje ter smotrno izrabo prostega časa: — krepitev socialne varnosti in omejevanje socialnih razlik, — zagotavljanje varnih, zdravih in humanih delovnih razmer, — preskrba delovnih ljudi in občanov, — zdravstveno varstvo, — pokojninski in invalidski sistem, — stanovanjsko gospodarstvo, — varstvo okolja, — kulturno življenje delavcev, — telesna kultura, rekreacija in oddih, — sodelovanje sindikatov z upokojenimi delavci.

4. Ljudska obramba in družbena samozagotovitost.

5. Mednarodna dejavnost sindikatov.

6. Sindikati in delavci, ki začasno delajo v tujini.

7. Utrjevanje organiziranosti in kadrovske usposabljanje sindikatov: — organiziranost, metode dela in politično informiranje, — kadrovska politika, — družbenopolitično izobraževanje in usposabljanje, — strokovno analitično delo v Zvezi sindikatov, — delavska enotnost.

Iz tega sledi, da Zveza sindikatov kot najširša razredna družbena politična organizacija delavskega razreda mora postati sposobna, da bo z množično politično aktivnostjo svojih članov prispevala ne le k osveščanju in usposabljanju delavcev za uveljavljanje njihovega z ustavo in z zakonom o združenem delu opredeljenega družbenoekonomskega in političnega položaja in vloge v družbi, temveč mora v vseh svojih oblikah organiziranja delavcev zagotavljati, da se bo ta njihova vloga tudi nenehno potrjevala in uresničevala v sleherni TOZD in vseh oblikah njihovega združevanja, v sleherni krajevni in samoupravni interesni skupnosti ter v družbi kot celoti.

Če strnemo vse ugotovitve IX. kongresa Zveze sindikatov Slovenije, moramo reči, da je kongres postavil smernice za nadaljnjo krepitev samoupravljanja, torej uresničevanja temeljne ustavne pravice delavcev v združenem delu, da neposredno razpolagajo s pogoji in rezultati svojega dela in upravljajo celotno družbeno reprodukcijo. B. Š.

Sklepi samoupravnih organov

Delavski svet DO (13. 10. 1978)

1. Ob pregledu sklepov so delegati ugotovili, da so bili ti izvršeni, le obračun del v počitniškem domu Gradbeno podjetje Bohinj še ni poslalo.

2. DS DO je ugotovil, da je referendum za sprejem in spremembo samoupravnih aktov uspel in so tako bili veljavno sprejeti vsi predlagani samoupravni splošni akti.

3. V 15-dnevno javno obravnavo je dal smernice za plan 1979.

4. Sprejel je samoupravni sporazum o gradnji stanovanjskega objekta št. 2 v Boh. Bistrici.

Za podpisnika je pooblastil direktorja ing. Franca Bajta, za delegata v koordinacijski komisiji pa je imenoval Franca Langusa iz TO Tomaž Godec.

5. Delegati so pregledali predlog povišanja cen za prispevke v Glasilo in le-tega potrdil.

6. V celoti je potrdil in sprejel predlog sprememb in dopolnitev internih standardov opažnih plošč, iso-spana, stropnih in stenskih oblog ter določil življenjsko dobo pohištva in rezervnih delov.

7. Na predlog Biotehniške fakultete, Raziskovalnega instituta je imenoval v raziskovalni svet instituta ing. Edvarda Prevca.

8. Na osnovi delegatskih vprašanj je DS sprejel naslednje zaključke:

— DS je predlagal DS TO in DSSS, naj na naslednjih sejah ugotovijo število nadur in sprejmejo določene ukrepe za zmanjšanje le-teh.

— Sektor za AOP in sektor za organizacijo poslovanja, plan in analize je zadolžil, naj na osnovi vprašanja, kdo prejme in komu je dana na vpogled tabela o FIS stroških, ugotovi prejemnike tabele in seznam teh eventualno dopolni odnosno spremeni.

Delavski svet DO (2. 11. 1978)

1. Navzoči so z dvigom rok potrdili sklepe VII. zasedanja DS, s tem da se spremeni sklep, ki je bil sprejet ob obravnavi smernic za plan; le-ta se glasi:

DS DO predlaga DS TO Tomaž Godec da do 20. 10. 1978 skliče posebno sejo in jo posveti težavnemu položaju TO, posebno oddelku pohištvo. Na zasedanje naj vabi še prodajni sektor, projektni razvojni biro in direktorja, ki naj vsak s svojega področja pripravijo predloge za rešitev problema.

Ker zadolžitve zaradi subjektivnih vzrokov ni bila izvršena, je nov rok za izvršitev naloge 10. 11. 1978.

2. Na osnovi obrazložitve in obravnave periodičnega obračuna januar—september 1978 je ugotovil, da je celotni prihodek in dohodek ter njegova delitev v skladu s planom in ga potrdil.

3. Ugotovil je, da na smernice za plan 1979 v javni obravnavi ni bilo pripomb, zato ga je dal v predlagani obliki v sprejem zborom delavcev.

Zbori naj smernice obravnavajo in sprejmejo do 15. 11. 1977.

4. Ugotovil je, da so DS TO obravnavali in potrdili investicijski program razširitve in rekonstrukcije upravne zgradbe delovne skupnosti skupnih služb LIP Bled; DS DO je predlagano investicijo soglasno sprejel in sprejel tudi sklep o najetju potrebnega kredita.

5. Predloženo poročilo o stroških službenih potovanj v inozemstvo v času od 1. 4. do 30. 9. 1978 je potrdil, s tem da se pri stroških udeležencev milanskega lesnega sejma prišteje še po 950 din za prevoz.

6. Za podpisnika samoupravnega sporazuma o poslovnem sodelovanju s trgovskim podjetjem Murka Lesce je imenoval direktorja Franca Bajta, za delegata pa Draga Pauluša.

7. Po obrazložitvi je dal samoupravni sporazum o novih cenah gozdnih sortimentov v 15-dnevno javno obravnavo; za podpisnika je predlagal direktorja Franca Bajta.

V zvezi z obravnavo omenjenega samoupravnega sporazuma so delegati DS sprejeli naslednja vprašanja:

- hlodovina napadena od lesarja,
- vprašanje dolžine hlodovine za TO Tomaž Godec,
- vprašanje prevoza debele hlodovine direktno iz gozda v TO Podnart.

V zvezi s tem je DS DO zadolžil direktorja TO Tomaž Godec, da na osnovi analize doseže z GG Bled, TO Gozdarstvo Boh. Bistrica sporazum o ugodnejšem krojenju dolžin hlodovine in ugodnejšem prevozu debele hlodovine.

8. Na vprašanje delegata Stanka Jegliča iz TO Mojstrana o trajanju investicij je bil sprejet sklep, naj se do naslednjega zasedanja pripravi poročilo o izvajanju investicijskih programov v TO Tomaž Godec, Rečica in Podnart.

Svet za finančne zadeve (17. 10. 1978)

1. Po poročilu o stanju sredstev in virov sredstev iz računom kreditne sposobnosti na dan 30. 6. 1978 je sprejel sklep, naj TO kontrolirajo gibanje zalog, zlasti materialov in vsako večjo nabavo materiala izven plana predhodno javljajo finančnemu sektorju, da se posvetujejo in ugotovijo, kakšne so možnosti.

2. Pregledal je poročilo o odobritvi likvidnostnih kreditov med TO in le-te podaljšal za naslednje 3 mesece.

3. Sprejel je sklep o višini blagajniških maksimumov v posamezni TO:

— TO Tomaž Godec	5.000.— din
— TO Rečica	4.000.— din
— TO Mojstrana	1.000.— din
— TO Podnart	1.000.— din
— TO trgovina — prodajalna Rečica	1.000.— din
— prodajalna Zagreb	500.— dni
— prodajalna M. Sobota	1.000.— din
— DSSS	5.000.— din
— Počitniški dom	1.000.— din

DS TO lesna predelava »Tomaž Godec« Boh. Bistrica (17. 10. 1978)

1. Za delegata v konferenco delegatov občine Radovljica pri temeljni skupnosti za železniški in luški promet Kranj se imenuje tov. Malej Borisa;

2. Za podpisnika samoupravnega sporazuma o spremembah in dopolnitvah o združenju v SIS za železniški in luški promet SR Slovenije in samoupravnega sporazuma o ustanovitvi temeljne skupnosti za železniški in luški promet prometnega središča Kranj se imenuje tov. Drago Pauluša;

3. Soglasno se potrdi popravke 11. in 30. člena Samoupravnega sporazuma o ustanovitvi občinske skupnosti za zaposlovanje;

4. Potrdi se predlog o združitvi strojnega in elektro vzdrževanja v skupno delavnico z naslednjimi glasovi:

- za: 10
- proti: —
- vzdržal: 2

Obenem se imenuje komisija v sestavi: Taler Niko, Hodnik Jože, Strgar Alojz in Langus Franc, ki naj do 20. 11. 1978 pripravi predlog sistemizacije, seznam potrebnih strojev in opreme ter program praktične uresničitve;

5. V 15-dnevno javno obravnavo se da predlog spremembe sistemizacije delovnih mest v elektrovzdrževanju:

Število delovnih mest v elektrovzdrževanju se poveča od dosedanjih 5 na 7 — s tem, da se obstoječa sistemizacija poveča za dve delovni mesti »elektrikar I«.

Istočasno se ukinja delovni mesti »elektrikar II« in »elektrikar III« v kovinskem obratu;

6. Ugotavlja se, da je bil Pravilnik o osnovah in merilih za razporejanje čistega dohodka ter o delitvi sredstev za osebne dohodke v TO »Tomaž Godec« Boh. Bistrica sprejet z večino glasov vseh delavcev, zato se ga objavlja, veljati pa prične osmi dan po objavi;

7. Potrdi se predlog sprememb sistemizacije delovnih mest v neposredni proizvodnji — obratu pohištvo in opažne plošče;

8. Daje se soglasje o pristopu in podpisu v Interesno skupnost Bled za izgradnjo turistične in rekreacijske infrastrukture in prispeva za izgradnjo drsališča 4 mio. starih din;

9. Sprejme se sklep o podpisu samoupravnega sporazuma o trajnem poslovnem sodelovanju na družbenoekonomskih osnovah skupnega prihodka in skupnega dohodka s trgovskim podjetjem »MURKA« Lesce;

10. Potrdi se predlog razširitve in rekonstrukcije upravne zgradbe delovne skupnosti skupnih služb in nabavo računalniške opreme;

11. Potrdi se predlog inventurnih komisij za popis premoženja v TO lesna predelava »Tomaž Godec« Boh. Bistrica za leto 1978;

12. Imenuje se nov odbor okrepevalnice TO, in sicer:

- Bijal Franc — predsednik,
- Mencin Jelka — član,
- Kitič Zdravko — član.

DS TO lesna predelava Rečica (18. 10. 1978)

1. Pri pregledu sklepov zadnjega zasedanja je DS ugotovil, da so v celoti realizirani oziroma tik pred izvršitvijo razen sklepa ukrepov za izboljšanje izkoriščanja delovnega časa. DS ponovno zahteva, da zadolžene službe čimpreje uskladijo posamezne čase ustavljanja strojev ter da se ukrepi za izboljšanje izkoriščanja delovnega časa obravnavajo na vseh zborih delavcev.

2. Referendum za sprejem spremembe 11. odstavka 53. člena pravilnika o osnovah in merilih za razporejanje čistega dohodka ter o delitvi sredstev za OD v TO Rečica je uspel, ker je zanj glasovalo več kot polovica volilnih upravičencev TO in sicer 194 ali 60,63 %. Sprememba navedenega odstavka velja osmi dan po razglasitvi.

3. DS je imenoval inventurne komisije za popis premoženja za leto 1978 ter določil termine za pričetek popisa kot tudi način plačila za opravljeno delo.

4. Za delegata v skupščino SIS za varstvo pred požarom občine Radovljica je bil imenovan Zdravko Knaflič.

5. DS TO Rečica je obravnaval investicijski program razširitve in rekonstrukcije upravne zgradbe delovne skupnosti skupnih služb LIP Bled in nabavo računalniške opreme ter daje soglasje, da se k tej investiciji tudi pristopi.

6. Dano je bilo soglasje, da se nabavijo 3 elektronski kalkulatorji Olympia v skupnem znesku 18.920.— din za potrebe tehnološke priprave dela in oddelka za vzdrževanje.

7. Na predlog komisije za razhodovanje osnovnih sredstev je bil sprejet sklep, da se razhoduje osnovno sredstvo invent. št. 578 — zabojsna lesena, ker je popolnoma dotrajana ter osnovno sredstvo invent. št. 698 — gasilska shramba na Gorjani. Za obe navedeni osnovni sredstvi se razpiše interna licitacija za podiranje oz. odstranitev.

DS delovne skupnosti skupnih služb (3. 10. 1978)

1. Delovnim skupinam v DSSS je predlagal, da sprejmejo povišanje zavarovalne premije za kolektivno zavarovanje — 20,00 din.

2. Po zaključeni razpravi o vprašanju discipline je sprejel naslednje sklepe:

— Vsak v svojem sektorju naj izdelava seznam za pitje kave, na podlagi katerega se bo obračunalo kave. S 1. 10. 1978 se kava zaračunava po 2,00 din.

— Redni letni dopust naj se v celoti izkoristi v tekočem letu, neizkoriščeni ne bo plačan.

— Vodje sektorjev so dolžni sklicati sestanke v svojem sektorju in obravnavati delovno disciplino ter sprejeti ustrezne ukrepe za izboljšanje delovne discipline.

DS Delovne skupnosti skupnih služb (25. 10. 1978)

1. Ugotovil je, da je referendum za sprejem spremembe 33. člena pravilnika o osnovah in merilih za razporejanje čistega dohodka ter o delitvi sredstev za OD v DSSS uspel (94,87 %) in je tako bila veljavno sprejeta; veljati prične osmi dan po razglasitvi.

2. Pregledal je tabelo — analizo opravljenih ur in bruto zaslužkov za čas I.—IX./78. Za opravljene nadure odnosno zapis ur v koloni nadurnega dela so vodje sektorjev za svoje delavce podali obrazložitev odnosno utemeljitev le-teh.

Sprejel je naslednja sklepa:

— Vodja finančnega sektorja, vodja sektorja za AOP in vodja splošnega sektorja naj se dogovorijo za rok, do katerega naj AOP posreduje podatke za OD glavnemu blagajniku. Rok: 20. 11. 1978.

— CPR, honorarji in sejnine naj se vpisujejo v posebno rubriko ločeno od nadur, da bodo le-te razvidne. Rok: 31. december 1978.

3. Imenoval je komisije za redni letni popis sredstev: osnovnih sredstev, drobnega inventarja, terjatev in obveznosti in popis gotovine in vrednotnic.

5. Ugotovil je, da so vse TO dale soglasje k razširitvi in rekonstrukciji upravne zgradbe DSSS, zato je predlagal DS DO, da investicijo obravnava in sprejme sklep o izgradnji in sklep o najetju kredita za odobreno investicijo.

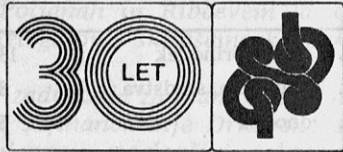
Kupili bomo svoj računalnik

Pravzaprav s tem kratkim prišpevom opravljam nalogo, ki sem jo od uredniškega odbora dobil že pred enim mesecem. Kljub taki zakasnitvi pa vseeno mislim, da bo tema za marsikoga zanimiva.

Prav v mesecu oktobru so tekle obravnave in DS vseh TO LIP so sprejeli ustrezne sklepe za nakup nove računalniške opreme.

Prepričan sem, da sleherni delavec LIP o LIP-ovem računalništvu nekaj ve, prav zato se z uvodom ne bom trudil preveč. Naši začetki segajo v 1974. leto. Prve obdelave smo opravljali v letu 1975, v naslednjih letih pa smo z računalnikom »pokrilik« veliko večino poslovnega dogajanja v DO. Da pravzaprav nimamo svojega računalnika in da delamo preko terminala, ki je samo delno naš (solastnika sta tudi GG Bled in Vezenine Bled) je prav gotovo vsem poznano. Tudi to, da uporabljamo enega od dveh velikih računalnikov, ki sta instalirana v RRC v Ljubljani, gotovo veste. Mogoče je manj poznano to, da nas je v sektorju za AOP zaposlenih 7 in da smo v povprečju 29 let mladi. Mogoče še to, da imamo vsi svoje delo radi, celo zelo radi, kljub temu, da nas nemalokrat »spravlja ob živce«.

No, naj se vrnem k naslovu. Res je, kupili bomo svoj lastni računalnik. Prav v kratkem bomo tudi podpisali pogodbo o dobavi. Predvidoma naj bi opremo dobili v sredini prihodnjega leta. Celotna vrednost bo preko 600 starih milijonov. To niso majhna sredstva in veliko truda vseh bo potrebno, da jih bomo opravičili.

Prepričan sem, da nisem v zmoti, če napišem, da je LIP gleda uvedene avtomatske obdelave podatkov (AOP) močno nad povprečjem v slovenskem merilu. To prav tako velja, če govorimo o slovenski lesni industriji ali pa o delovnih organizacijah LIP-ove velikosti (1000 delavcev). Še vedno je veliko DO, kjer v AOP delajo prve korake ali pa še teh ne. AOP postaja nuja in ne moda kot marsikdo misli! Na vseh nivojih in v raznoraznih povezavah se govori in piše o informiranju, o pomembnosti informacije, o informacijskih sistemih, ipd. Vsega tega ne bo in ne more biti brez računalnika (in seveda še česar!).

Z navedeno investicijo načrtujemo nov način dela pri AOP, recimo temu nova tehnologija.

Pri obstoječem — klasičnem načinu dela smo podatke vnašali preko luknjane kartice in informacije vračali v obliki tabel izpisanih na papirju. Za področja, ki smo jim obdelovali, je bilo to sprejemljivo, saj so imele tabele večinoma status »mesečne obdelave«. Za tedenski izpis za log smo v zadnjem času dobili marsikatero (upravičeno) pripombo. Seveda, saj ko so se izpisane zaloge vrnile v TO, so bile 3 ali celo 4 dni »stare«.

Z novo tehnologijo obdelave nameravamo podatke zajemati neposredno, pomeni v TO, kjer nastajajo. Seveda to velja le za večji dve TO in največjo poslovavnico iz TO Trgovine. Mislim, da je realna napoved, da bomo tudi v preostalih TO v bližnji prihodnosti instalirali tak zajem podatkov. To pa verjetno tudi v daljšem časovnem obdobju ni realno pričakovati za ostale poslovavnice TO Trgovina. Vzrok je seveda v preveliki oddaljenosti in zaradi tega previsokih stroškov telefona.

Poleg neposrednega vnosa podatkov pa bo seveda omogočen tudi »neposreden dostop« do informacij. Vsak moment bomo

lahko gledali zaloge kateregakoli materiala (ali izdelka) v kateremkoli skladišču, stanje kateregakoli našega kupca ali dobavitelja, itd. Seveda, da bo vse tako, pa bo potrebno še mnogo truda. Mnogo novih programov, predvsem pa marsikatera organizacijska sprememba in marsikatera sprememba naših navad. Pa tako hudo vse skupaj tudi ne bo! V kakšni obliki se za AOP zahteva podatke vemo vsi in tudi znamo že vsi. Le ažurnosti bo potrebno v tem drugem koraku posvetiti več pazljivosti. Skratka, ko se bo nekaj zgodilo (prevzem, izdaja, prodaja), bo potrebno takoj poročati. Če bomo to opravili šele jutri, ali konec tedna, ali celo konec meseca (na kar so nekateri še vedno navajeni), potem teh 600 starih milijonov ne nalagamo prav! In zakaj taka hitrost in taka neučakanost? Zato, ker je v tem vsaj polovica končnega uspeha. Vsi vemo, da sploh ni redek slučaj ko nam neki material manjka, da ni redek slučaj, ko imamo nečesa na zalogi v prav neverjetnih količinah in nihče ne ve, kako je do tega prišlo, itd., itd. Z računalnikom ne bomo rešili neurejenosti na trgu ali npr. uvoznih težav, lahko pa si z njim zagotovimo pravočasno informacijo, da nečesa ni in ne bo, da je potrebno poiskati drugo rešitev... itd. Veliko lažje se bomo lahko znebili vseh možnih improvizacij in podobnih slučajnih rešitev in vse manj naj bi naša proizvodnja in naše celotno poslovanje bilo podobno tistemu o posodi brez vode in o vodi brez posode. Torej vse sloni na točnih in ažurnih podatkih. Ta naloga ni enostavna sploh pa ni nerešljiva.

Pri celi zadevi pa ne gre le za zaloge (materiala ali izdelkov). Z računalnikom bomo pomagali ravnati in nadzirati proizvodnjo. Saj tu je začetek in konec vsega. Tisto, kar je vzrok proizvodnje in njena posledica, je enostavno in to že znamo in delamo (tukaj mislim na AOP). Ostanje nam le še, da sežemo v jedro vsega problema — v proizvodnjo in da s pravnimi in maksimalno ažurnimi informacijami pomagamo do najboljših odločitev.

Ko govorim o AOP in o ustvarjanju dobrih informacij, nimam v mislih »le teh nas 7«. Ne, to je širša naloga in lahko jo opravimo le vsi skupaj. Sleherni delavec pri stroju ko zapiše število izdelanih kosov, že ustvarja informacijo, prav tako vsak skladiščnik, vsak tehnolog, itd., itd. Vsemu temu mora slediti še dobra organizacija obdelave podatka, dobro napisan program in dobro izvedena obdelava. Gre za neko delo, ki bi mu tudi lahko rekli — proizvodnja, proizvodnja informacij. In jasno je, da te ne ustvarja le neki ozki krog. Da pa nosi večji del odgovornosti predvsem zaradi temeljnih zamisli in kreacij, je gotovo res — in tega se zavedamo. Pravzaprav čutimo še večjo odgovornost od tistega dne, ko je zadnji DS dal svoje soglasje k nakupu. In še to (mislim, da je vredno napisati), prepričani smo, da smo naloge, ki nas čakajo, sposobni opraviti.

Zadolžitve uredniškega odbora sem nekako opravil, upam le, da je vam spoštovani bralci, tale prispevek služil tudi kot kratka informacija.

Henrik Blažič

Ogled proizvodnje LIP Bled

Na skupnem delavskem svetu LIP Bled je bilo domnjeno, da si vsi člani DS DO in predsedniki komisij in odborov pri DS ter vsi predstavniki DS TO ogledajo obrate našega podjetja. Tako smo se zbrali zjutraj ob šesti uri na Bledu in avtobus nas je zapeljal na prvi naš proizvodni obrat Podnart. Ogledali smo si najprej stari obrat Lancovo in kaj kmalu ugotovili, da je zadnji čas, da preselimo vso proizvodnjo v Podnart.

kar obilni zajtrk, smo se od prijaznih sodelavk in sodelavcev poslovili in odpeljali naprej proti naši drugi temeljni organizaciji Mojstrana. Že ob vходу v tovarno nas je prijazno sprejel direktor TO. V kratkem nas je seznanil z njihovo proizvodnjo ter o večnem problemu, pomanjkanju prostorov za proizvodnjo, največji problem pa je nakazal sušenje lesa, ker nimajo umetnih sušilnic. Ogledali smo si proizvodnjo garažnih vrat.

V TO Mojstrana

Delavci delajo tu v izrednih pogojih, za današnji čas nič kaj primernih. Zato pa smo nato v TO Podnart videli novo investicijo, ki bo nadomestila stari obrat Lancovo.

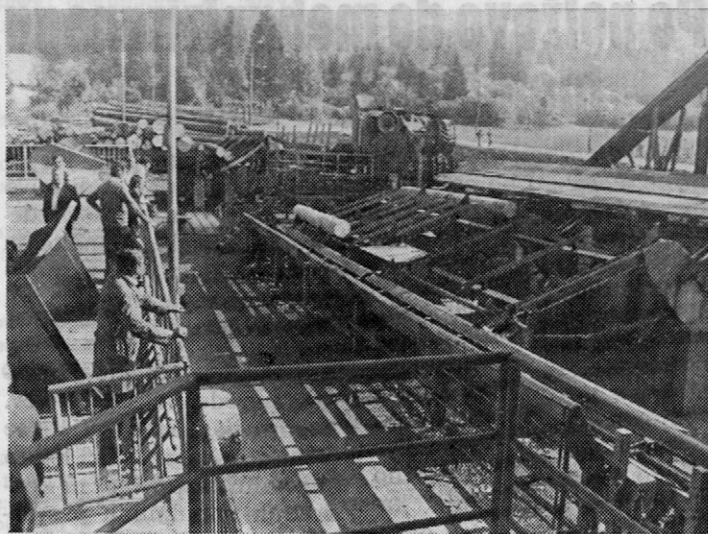
Kmalu po deseti uri pa smo se pripeljali preko Poljan na Rečico. Seveda smo prišli v tovarno prav v času malice, zato so jo pripravili tudi nam. Po krajšem po-

Delegati poslušajo opis proizvodnih obratov TO Rečica

Po dokončani izvedbi novogradnje bo ta temeljna organizacija veliko pridobila na modernosti in večjo proizvodnost. Po kratkem sprejemu, ki so nam ga priredili v tovarni, nudili so namreč

čitku in po odlični malici smo se napotili na ogled tovarne. Najprej nam je vodja žagalnice pokazal urejeno skladišče žaganega lesa, nato pa še žagalnico in obrat za izdelavo opažev. V naj-

Ogled mehaniziranega hlodišča v TO Tomaž Godec

večji oddelek tovarne pa sta nas pospremila vodja oddelka vrat in direktor TO. Tu smo imeli kaj videti. Veliko proizvodnjo sobnih vrat vseh vrst. Najboljši vtis je naredila lepo urejena hala, red in čistoča okrog strojev in marljivost delavcev. Na kraju ogleda pa smo bili še

bilo na novo postavljenih več objektov, ki dajejo tovarni veliko dobrih pogojev za še večji razvoj.

Obisk naših obratov je bil nadvse koristen, saj bomo pri odločanju na sejah DS DO in TO veliko lažje presojali posamezne situacije in probleme, ker smo si vse

Posnetek pred spomenikom bohinskih vrlih mož na Ribčevem lazu

gosti naše trgovine na Rečici, kjer so nam pokazali eksponate naših izdelkov v lepo urejeni trgovini.

Naposled smo se napotili še v našo največjo temeljno organizacijo v Bohinjsko Bistrico. V odsotnosti direktorja TO nam je tovarno razkazal Stare ing. Janez. Videli smo, da je tovarna res velika, v kateri proizvajajo žagan les, opaže, pohištvo, opažne plošče in ISO-SPAN oblikovnike. V sklopu tovarne pa deluje še kovinski oddelek. Kdor je tovarno obiskal pred dvema ali tremi leti, bi videl velik napredek tovarne, saj je

ogledali. Ugotovili pa smo tudi to, da bi bilo prav, da si tovarne ogledajo tudi vsi zaposleni in lahko bodo marsikaj med seboj primerjali.

Po ogledu naše proizvodnje pa nas je čakalo še zasedanje skupnega delavskega sveta, ki je bilo v Bohinju. Dan je bil naporen, zato se je kar prileglo kosilo, ki nam ga je pripravil naš predsednik DS Repe Jaka, v novem hotelu Zlatorog v Bohinju, kjer smo si imeli priliko ogledati tudi nekaj naših del, ki smo jih izvajali delavci TO Tomaž Godec.

JZ

Gradnja stanovanjskega objekta št. 2 v Bohinjski Bistrici

Tudi v Boh. Bistrici stanovanjska izgradnja kar dobro poteka. Ni še minilo leto dni, odkar je bil vseljen zadnji stolpič v prečni ulici, že je v gradnji nov stolpič na Trgu Svobode (za Almiru), s katerim bo zaključena stanovanjska gradnja v soseski. Stolpič je sedaj dograjen do kletne plošče, dokončan oziroma pripravljen za vselitev pa bo do 1. 10. 1979.

Florisna velikost stolpiča je 15,64 x 16,65 m in je prav enake izvedbe, kot so stolpiči v Prečni ulici. Predvidena so naslednja stanovanja: 5 trosobnih — kvadratura stanovanja je 63,66 m², 10 dvosobnih — kvadratura stanovanja je 49,55 m², eno in pol sobno stanovanje v izmeri 35,29 m², 4 enosobna — kvadratura stanovanja je 37,21 m² in 4

garsonjere — kvadratura je 24,58 m² ter kleti in skupni prostori. Gradnja objekta je klasična, saj se tudi tokrat kot že pri ostalih objektih uporablja naš proizvod ISO-SPAN.

Omenim naj še investitorja in investicijsko vrednost objekta, saj prav gotovo investitor igra glavno vlogo. Investitor je samoupravna interesna stanovanjska skupnost občine Radovljica, katera bo tudi stanovanja prodajala, investicijska vrednost objekta pa je 8.852.375,05 dinarjev ali 8.128,04 din/m².

Ker se z gradnjo stanovanjskega objekta št. 2 zaključila soseska, mislim, da stanovanjska izgradnja v Boh. Bistrici še ni končana in da se bo kmalu začela graditi nova soseska.

LF

Obiskali so tudi našo trgovino

GORENJCJI!

Te dni lahko
GLAS
naročite
pri vašem pismonoši.

Do konca leta ga boste
prejemali brezplačno

Po polževo do mehaniziranega hloidišča v TO Rečica

Načrti ali bolje rečeno želje so. Počakati bo potrebno še na uresničitev, do tedaj bomo morali delati po danih možnostih.

Manipulacija na hloidišču na Rečici je postala iz tehnološkega in varnostnega stališča nevzdržna. Zaradi večjih količin hlodivine, ki se po programu razporedijo na to hloidišče, ni možno normalno razkladanje kamionov, kar znatno ovira dovoz hlodivine in zaradi tega se marsikateri m³ hlodivine proda drugim kupcem mimo LIP Bled. V pogledu varnosti pa je to hloidišče vsakoleten predmet obravnave inšpektorjev za delo. Izvedba sortirnega transporterja in zakladalnih boksov nikakor ne odgovarjajo več.

ZELJE, POTREBE IN MOŽNOSTI

Že nekajkrat smo omenili mujo pri izgradnji mehaniziranega hloidišča v TO Rečica tudi v našem »Glasilu«. Pri tem smo premalo napisali in omenili, da TO Rečica brez združenih sredstev celotne DO ne bo mogla realizirati investicije. Na osnovi programskih odločitev o postavitvi dveh bazenskih žag za področje triglavskega gozdnega gospodarstva so vse temeljne organizacije dale soglasje o združevanju sredstev za izgradnjo mehaniziranega hloidišča v TO Tomaž Godec. Pri izdelavi investicijske zasnove za gradnjo mehaniziranih skladišč lesa je bilo sklenjeno, da se mora v pogledu uvajanja sodobne tehnologije pridobivanja in lupljenja lesa enakovredno obravnavati celotno blejsko gozdnogospodarsko območje in da se kot bazenski žagi — primarna predelava smatrata za neko obdobje še vedno žaga »Tomaž Godec« v Boh. Bistrici in žaga na Rečici. Na tej osnovi je bila osvojena konceptna izgradnja mehaniziranih skladišč lesa na našem območju in sicer na obstoječih hloidiščih v Boh. Bistrici in na Rečici. Leta 1975 je bilo dograjeno mehanizirano skladišče v Boh. Bistrici, katero danes že tretje leto uspešno obratuje.

V oktobru 1975 je bil izdelan »INVESTICIJSKI PROGRAM« za mehanizirano skladišče na Rečici, ki ga je po naročilu DO LIP Bled in DO GG Bled izdelal »Industrijski biro« v Ljubljani.

Leto pozneje je TEAM za mehanizirano skladišče dne 10. 12. 1976 ponovno pregledal možnosti za izgradnjo mehaniziranega skladišča. Takrat je bilo ugotovljeno, da ima DO LIP Bled v svojem srednjeročnem planu predvideno izgradnjo mehaniziranega skladišča v letu 1979—1980 in da pred tem časom ni na razpolago denarnih sredstev. Nadalje je

bilo ugotovljeno, da je potrebno predvideti tudi novo tehnologijo primarne predelave lesa. Taka tehnologija pa bi menjala tudi zasnovo investicijskega projekta za MLS Rečica.

Dve leti je poteklo od zgoraj navedenih ugotovitev. Realizacija investicije se nam nekako izmika. Kljub številnim razpravam ni konkretnih dopolnilnih projektov o novi žagarski tehnologiji in kompleksni rešitvi problema. Celotna zadeva je s sklepom DS TO Rečica z dne 20. 9. 1978 le dobila določeno pospeševalno akcijo. S predvidenim odkupom zemljišča, ki je potreben za odlaganje hlodivine, bo mogoče sprejeti celotno količino hlodivine, ki gravitira na TO Rečica. V nobenem primeru ne smemo dopustiti, da bi zaradi neurejenih razmer odtekala hlodivina izven našega področja. Le-to se danes dogaja.

Izredno pomanjkanje gozdnih delavcev, kakor tudi dejstvo, da je lupljenje lesa najtežja, najboljše in najdražja faza pri poseku in ročni izdelavi gozdnih sortimentov iglavcev, je povzročilo napad vedno večjih količin oblovine iglavcev v ljubju v zimske časa. Oblovin v ljubju se pojavlja v obeh sektorjih lastništva in na področjih, od koder ni

možno lesa prepeljati na MSL Boh. Bistrica, po drugi strani pa je skladišče v Bohinjki Bistrici že z lesom iz svojega gravitacijskega področja preobremenjeno, saj obratuje neprekinjeno v dveh izmenah. Oblovin iglavcev v ljubju ni primerna za primarno predelavo zaradi zasmoljevanja žagnih listov in še zato, ker žamnjaja z ljubjem ni možno prodajati celuloznim tovarnam, za proizvodnjo plošč pa se dosežejo znatno nižje cene, v kolikor je tako žamnjaje sploh možno plasirati. Vsekakor pa bi bila danes uporaba žamnjaja za kurjavo negospodarna. Poleg oblovine za hlodivino, pa je nujno olupiti tudi ves droben obli les za celulozo in ostali tehnični les. Skratka bi s preveč ekstenzivno manipulacijo v ljubju lahko povzročili velike kalamitete lesnih škodljivcev — lubadarja in lesarja zlasti še v nižinskih predelih, kateri gravitirajo na MSL Rečica. S stališča napada oblovine v ljubju, ki bi težila na MSL Rečica, je bila izdelana analiza, koliko lesa v ljubju bo po posameznih obdobjih napadlo na to skladišče, upoštevajoč pri

tem dejstvo, da se količina oblovine na MSL Boh. Bistrica ne zmanjša.

Realizacija srednjeročnega načrta na področju MSL za DO GG Bled pomeni možnost izvajanja gozdnih

opravil, za DO LIP Bled pa eksistenco žagarske proizvodnje v TO Rečica. Prav zato nam mora kompleksna naloga o investiranju v hloidišče, rekonstrukcijo žagalnice in postavitev predsušil-

nice prinesiti določen napredek. Prednostna lista vlaganj pri DO LIP Bled pa premalo zgovorno priča v prid realizaciji celotnega kompleksa.

Z. P.

Potovanje na Švedsko in Finsko

Potovanje je organiziralo poslovno združenje LES Ljubljana.

12. septembra smo poleteli z letališča Zagreb preko Københavna v Stockholm. Približno 30 km dolga pot od letališča do mesta je bila izkoriščena za prvi vtis o pokrajini in za razne druge statistične podatke in seznanitve o deželi, v katero smo pripotovali. Vodič nas je na dosti zanimiv način seznanjal z zgodovino in razvojem Švedske. Zelo zanimiva je njihova sodobna urbanizacija. Naša predstava o sodobnih mestih pri nas ali v zahodni Evropi je ogromna masa betona in visokih stolpnic. Te pa Švedi nimajo toliko. Zgradbe se povzpno do 5 ali 6 nadstropij. Prednjačijo pa s parki oz. gozdovi v mestu. Njihov zakon določa, da mora

manjših dvoranah ogledali, kako praktično izgleda testiranje posameznih kosov pohištva.

Po ogledu instituta nam je ostalo le malo časa, saj se je bilo treba pripraviti na nadaljevanje poti na Finsko. To pot pa smo opravili z ladjo po Baltičkem morju. Pluli smo vso noč, tako da smo zjutraj pripluli v Finski zaliv in okrog 8. ure pristali v pristanišču mesta Helsinki. Tu nas je že čakal predstavnik IBM centra v Helsinkih. Takoj smo se odpeljali v ta center. Tudi tu je bil naš obisk razdeljen na dva dela. Najprej so nas seznanili z razvojem računalništva na Finskem, drugi del obiska pa je bil namenjen ogledu Data centra.

O razvoju centra bi omenil le to, da je bil IBM Finland ustanovljen leta 1936 s štirimi zapo-

centra nam je nazorno obrazložil sistem obdelave podatkov. Poseben poudarek je na hrabi dokumentacije in je dostop v ta oddelek dovoljen le določenim osebam.

Seveda smo se zanimali za kadrovske strukture zaposlenih. Ugotovili smo, da tudi pri njih ni bistveno drugačna kadrovska struktura in zahtevnost kot pri nas v sličnih računalniških ustanovah.

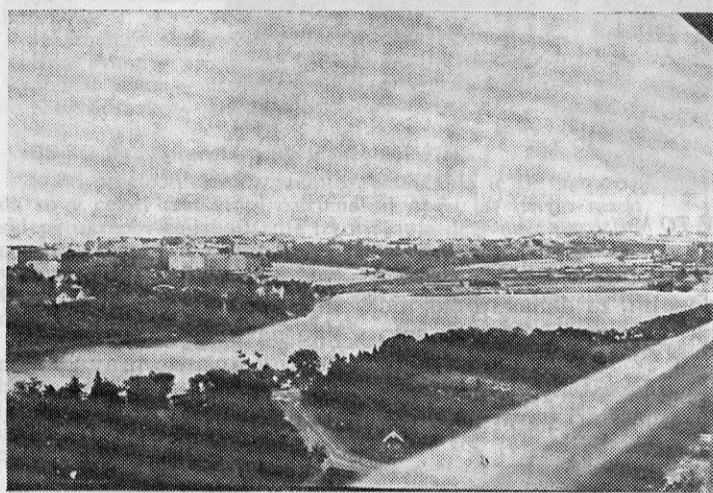
Po ogledu IBM centra smo imeli predviden še ogled znane finske pohištvene industrije ASKO v Lahtiju. Tu smo si seveda obetali dosti zanimivega, toda tega nismo mogli zaradi organizacijskega zapleta izvesti.

V Lahti smo se iz Helsinkov peljali z avtobusom. Tudi ta pot nas je seznanila z izgledom finske pokrajine v južnem delu dežele. Če bi v nekaj besedah povedal, kakšna je tu pokrajina, bi v kratkem rekel takole: veliko jezer, ravninska pokrajina porasla z gozdovi, vmes pa lepo obdelana, ne velika polja; vsaj ob poti v Lahti je bilo tako. Morda bi pokrajino bolje opisal, če bi imeli na tej poti lepo vreme, toda prišlo je deževati in vidljivost je bila manjša. Ko sem opazoval gozdove na tej ravninski pokrajini, sem pomislil na naše gozdove na Pokljuki in Jelovici in o pogojih spravila lesa pri nas in pri njih na Finskem. Vsi smo si bili pa edini, da mi prekašamo Fince z našimi gorami, saj po informaciji našega vodiča Finci v tem južnem delu ne premorejo večjega griča kot je v Lahtiju (85 m), s katerega je speljana znana smučarska skakalnica, pa še nalet le-te je umeten — betonski in se vzpenja nad sam grič.

Ker si nismo mogli ogledati ASKO Pohištva, smo pogledali skakalnici in ugotovili, da so naše pod Poncami lepše, se vrnilo z dežja v avtobus in se odpeljali nazaj v Helsinke.

Naslednji dan nas je čakalo samo še potovanje nazaj proti domu. S helsinškega letališča smo s finskim letalom poleteli nazaj v Stockholm, od tam pa z našim letalom spet preko Københavna v Zagreb.

T. J.

Panorama Finske — foto: Toman

biti na prebivalca švedskega mesta 55 m² zelene površine oz. gozda — parka.

Ob prihodu v Stockholm smo si ogledali nekaj znamenitosti in zanimivosti v mestu. Seveda smo se kaj hitro tudi prepričali o visokem standardu, saj so cene za nas že kar »divje«.

Drugi dan je bil namenjen za ogled Möbelinstituta. Predstavnik tega instituta nas je seznanil z razvojem instituta, ki obstaja kot samostojna ustanova 11 let. Strokovnjaki tega instituta sami razvijajo metode testiranja in tudi ustrezne stroje. Z ustanovo prostovoljno sodeluje okrog 180 večjih švedskih pohištvenih podjetij (vseh je okoli 400), ki predstavljajo čez 90 % proizvodnje švedskega pohištva. Ta podjetja pokrivajo približno 50 % stroškov instituta, drugo polovico pa pokriva država.

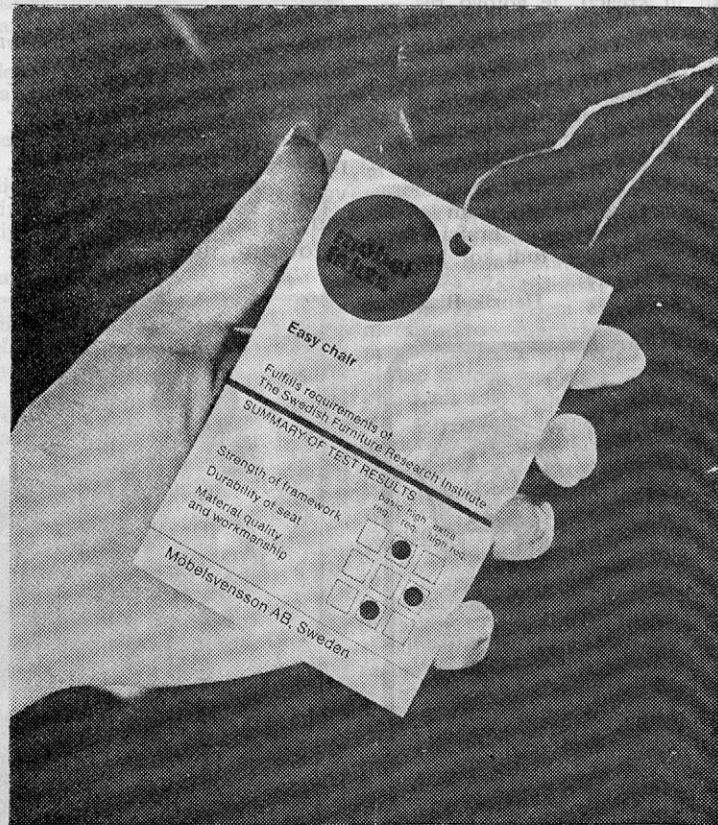
Glavna raziskovalna področja instituta so:

1. Studij »komforta spanja«, ki temelji na sodelovanju predvsem z bolnicami. S študijem se ukvarjajo tudi Nemci, Japonci, Švicarji in drugi, vendar pa so Švedi oziroma Möbelinstitut pred njimi. Kot rezultat dela s tega področja izdajajo Reports of Studies;
 2. Razvijanje standardov v pohištvu. Izhodišče za to področje proučevanja je pohištvo v službi človeka, vpliv pohištva na počutje človeka, tako v delovnem kot privatnem okolju;
 3. Testiranje pohištva: za vsak test izdajo »test report«, ki je pomemben dokument predvsem za večje kupce;
 4. Informiranje potrošnika na izredno razumljiv način s pomočjo Möbelfakta, to je »dejstva o pohištvu«. Znak Möbelfakta je garancija za visoko kvaliteto.
- Po teoretičnem spoznanju dejavnosti instituta smo si v dveh

slenimi, danes pa jih zaposluje več kot 800.

Danes je IBM v Helsinkih organiziran v več oddelkih: finance, kadrovske zadeve, stiki s strankami, oddelek za pravne zadeve, prodaja, vzdrževanje strojev, hramba trakov in kartic in oddelek malih strojev. Seveda so nas seznanili še z nadaljnjo podrobnejšo organizacijo centra, vendar mislim, da si že po tej glavni organizacijski sliki lahko predstavljamo, da je to res kar velika ustanova.

V Data centru smo si ogledali strojno opremo. Vodja Data

Potrnilo o visoki kvaliteti pohištva

Delavci in so izdelali svoje delo v temeljnih organizacijah združenega dela

1. Lesna predelava TOMAZ DOBEC, Dub. Bistrica.
2. Lesna predelava REČICA.
3. Lesna predelava MOISTRANA.
4. Lesna predelava PODNART.
5. Trgovina lesnih proizvodov -- prodaja na drobnj.

so na podlagi samoupravnega sporazuma o združitvi v delovne organizacije LIP, lesna industrija, n. sol. o Bled in skladno z določbo 374. člena ZED na istem pogoju, opravljenem dan 6. oktobra 1973, sprejeli naslednji

STATUT

delovne organizacije LIP, lesna industrija, n. sol. o Bled

STATUT

delovne organizacije LIP, lesna industrija, n. sol. o Bled

II. STATUTARNE DOKOLICE

1. Lesna, vedat in dejavnost

4. člen

Delavci, ki so združili svoje delo v temeljnih organizacijah združenega dela

1. Lesna predelava **TOMAŽ GODEC**, Boh. Bistrica,
2. Lesna predelava **REČICA**,
3. Lesna predelava **MOJSTRANA**,
4. Lesna predelava **PODNART**,
5. Trgovina lesnih proizvodov — prodaja na drobno,

so na podlagi samoupravnega sporazuma o združevanju v delovno organizacijo **LIP**, lesna industrija, n. sol. o Bled in skladno z določbo 374. člena **ZZD** na referendumu, opravljenem dne 6. oktobra 1978, sprejeli naslednji

STATUT

delovne organizacije LIP, lesna industrija, n. sol. o. Bled

I. TEMELJNE DOLOČBE

1. člen

S tem statutom delavci temeljnih organizacij (v nadaljnjem besedilu TO), združenih v delovni organizaciji **LIP**, lesna industrija, n. sol. o Bled (v nadaljnjem besedilu DO), urejajo določbe, ki so pomembne za organiziranje, za delo in poslovanje, za uresničevanje samoupravnih pravic delavcev ter dopolnjujejo splošne določbe v samoupravnem sporazumu o združevanju v DO.

2. člen

DO je samostojna samoupravna organizacija združenega dela, ki ima lastno pravne osebe v pogledu pravic in obveznosti, določenih z ustavo, zakoni in samoupravnim sporazumom o združevanju v DO.

3. člen

Notranja organizacija DO temelji na TO, v katerih delavci samostojno uresničujejo svoje samoupravne pravice, obveznosti in odgovornosti.

V DO kot celoti se opravljajo le tisti posli, ki so skupnega pomena za vse TO in delovno skupnost skupnih služb (v nadaljnjem besedilu DSSS).

II. STATUSNE DOLOČBE

1. Firma, sedež in dejavnost

4. člen

Firma DO je **LIP**, lesna industrija, n. sol. o. Bled.

Skrajšana firma je **LIP**, n. sol. o. Bled, sedež DO je Bled, Ljubljanska cesta 32.

V poslovanju s tretjimi poslujejo TO pod firmo DO in s svojim imenom, kot je določeno v samoupravnem sporazumu o združitvi v DO.

5. člen

Glavna dejavnost DO je:

1. Proizvodnja lesenih stavbnih elementov,
2. Proizvodnja lesnih gradbenih elementov,
3. Proizvodnja žaganega lesa,
4. Prodaja na drobno proizvodov **LIP Bled**,
5. Prodaja na drobno blaga iz trgovskih strok:

— gradbeni material, od tega cement, stavbno steklo, stavbni mizarski izdelki, — železnina in kovinsko blago, kolesa, šivalni stroji in pribor, od tega odlitki, odkovki, stiski iz kakršnegakoli materiala.

Poleg glavne dejavnosti pa DO opravlja še naslednje stranske dejavnosti:

1. Izdelava projektov z variantnimi obdelavami za zgradbe,
2. Avtomatska obdelava podatkov,
3. Počitniška dejavnost,
4. Uvoz in izvoz blaga za lastne potrebe.

2. Zastopanje, predstavljanje in podpisovanje

6. člen

DO zastopa in predstavlja individualni poslovodni organ, to je direktor DO,

ki je pooblaščen sklepati vse pogodbe, le pri

1. dolgoročnih kreditnih pogodbah,
2. pogodbah o nakupu in prodaji nemremičnin,

3. pogodbah o nakupu in prodaji osnovnih sredstev za DSSS,

4. pogodbah o nakupu in prodaji sredstev iz združenih sredstev,

5. pogodbah o poslovnem sodelovanju in skupnem vlaganju z drugimi oz.

6. dolgoročnih komercialnih pogodbah,
mora direktor predhodno dobiti soglasje delavskega sveta DO.

Direktor DO lahko pooblasti druge osebe za zastopanje v določenih zadevah, in sicer v mejah svojih pooblastil.

7. člen

Poleg direktorja DO so za zastopanje DO pooblaščeni:

1. vodja projektivno-razvojnega biroja,

2. vodja prodajnega sektorja in splošni vodja zunanjetrgovinskih poslov,

3. vodja finančnega sektorja,

4. vodja splošnega sektorja,

5. vodja sektorja za organizacijo poslovanja, plan in analize,

6. vodja sektorja za AOP,

7. vodja nabavnega sektorja,

vsak v mejah poslov, ki jih opravlja, za sklepanje pogodb pa v mejah, določenih za individualni poslovodni organ.

8. člen

Med začasno odsotnostjo nadomešča direktorja oseba, ki jo le-ta (vsakokrat) pooblasti, v mejah svojih pooblastil.

9. člen

Za DO podpisujejo delavci, ki so pooblaščeni za zastopanje, vsak v mejah pooblastil in poslov, ki jih opravljajo.

V odnosih z bankami in službo družbenega knjigovodstva podpisujeta za delovno organizacijo direktor DO in vodja finančnega sektorja skupaj.

Direktor DO in delavci s posebnimi pooblastili in odgovornostmi pa smejo dajati v mejah svojih pooblastil drugi osebi — pooblaščenca za podpisovanje pooblastila za sklepanje oz. podpisovanje posameznih poslov.

III. ORGANIZACIJA DELOVNE ORGANIZACIJE

10. člen

Organizacija DO, TO in DSSS temelji na enotnih načelih, ki omogočajo eno-

ten sistem planiranja in ugotavljanja rezultatov dela, določanje stroškov naprav, materiala in drugih skupnih elementov, kar vse vodi k večanju produktivnosti dela, racionalnemu in učinkovitemu izkoriščanju družbenih sredstev pri delu in poslovanju ter zmanjšanju materialnih in drugih poslovnih stroškov.

11. člen

DSSS opravlja posebne naloge za uveljavitev ciljev, postavljenih v prejšnjem členu s tem, da strokovno ugotavlja probleme in jih razrešuje s predlogi delavskim svetom DO in TO.

12. člen

Zaradi smotrne delitve dela so TO prevzele opravljanje dejavnosti, kot to izhaja iz opisa dejavnosti TO.

13. člen

Delavci vseh TO so soglasni, da za potrebe opravljanja skupnih administrativno-strokovnih, splošnih, pomožnih in tem podobnih del in nalog organizirajo DSSS, ki je organizirana po naslednjih sektorjih:

1. projektivni razvojni biro,
2. prodajni sektor,
3. finančni sektor,
4. splošni sektor,
5. sektor za organizacijo poslovanja, plan in analize,
6. sektor za AOP,
7. nabavni sektor.

IV. SAMOUPRAVLJANJE V DELOVNI ORGANIZACIJI

14. člen

V samoupravnem sporazumu o združevanju v DO so opredeljeni organi upravljanja in njihove pristojnosti. S tem statutom pa se določa izvolitev organov, postopki in odgovornost posameznikov in organov ter celote.

a) Volitve in odpoklic

15. člen

Pravico voliti in biti voljen v samoupravne organe DO ima vsak delavec, ki je sklenil delovno razmerje v TO oz. DSSS, kakor tudi osebe, ki se v TO praktično izobražujejo za poklic (učenci v gospodarstvu). Da se ugotovi volilna pravica, se sestavijo volilni imeniki. Če je v DO več volišč, se sestavi volilni imenik za vsako volišče posebej. Kdor ni vpisan v volilni imenik, lahko

ugovarja v treh dneh po javni objavi imenika. Imenik je treba objaviti najmanj 5 dni pred volitvami.

16. člen

Delavci volijo in odpokličejo delegate v DS DO neposredno s tajnim glasovanjem na podlagi enake volilne pravice.

17. člen

Volitve delegatov v DS DO razpisuje DS s sklepom, v katerem mora biti določen dan, od katerega začno teči roki za izvedbo posameznih volilnih opravil in katerega dne so volitve.

Volitve morajo biti razpisane najkasneje 30 dni pred potekom mandatne dobe delegatov.

18. člen

Volitve delegatov v DS so praviloma v začetku leta, najkasneje pa v 60. dneh od takrat, ko je ugotovljen zaključni račun DO.

19. člen

Organi za izvedbo volitev DS so volilna komisija, ki ima predsednika in dva člana ter jo imenuje DS in volilni odbori, ki jih imenuje volilna komisija.

Volilna komisija opravlja tehnično delo v zvezi s pripravo volitev, ugotavlja in razglašá izid volitev ter poroča delavskemu svetu.

Volilni odbor pa neposredno na volišču vodi glasovanje pri volitvah in odpoklicu, ugotavlja izid glasovanja na volišču ter skrbi za pravilnost in tajnost glasovanja.

20. člen

Kandidate za delegate v DS predlagajo delavci na kandidacijskih konferencah, ki jih sklicuje organizacija sindikata. Kandidacijske konference se sklicujejo po posameznih samoupravnih delovnih skupinah. Sklicati se morajo po razpisu volitev, opraviti pa najpozneje 15 dni pred dnevom glasovanja. Na kandidacijski konferenci se piše zapisnik, ki se skupaj z navedbo predloženih kandidatov predloži organizaciji sindikata v TO in DSSS.

21. člen

Kandidate za delegate DS določijo delavci v organizaciji sindikata na podlagi predlogov kandidatov, ki so bili dani na kandidacijskih konferencah. Organizacija sindikata lahko določi samo kandidate, ki so bili predlagani na teh kandidacijskih konferencah. Na

podlagi določitve kandidatov sestavi organizacija sindikata enotno kandidatno listo, v kateri morajo biti zastopane s svojimi delegati vse TO in DSSS. O določanju kandidatov v organizaciji sindikata se piše zapisnik.

22. člen

Na volitvah delegatov DS DO se kandidira po kandidatnih listah. Kandidatna lista TO in DSSS mora obsegati za vsako samoupravno delovno enoto najmanj toliko kandidatov, kolikor delegatov je treba izvoliti. Na kandidatni listi morajo biti kandidati vpisani po abecednem vrstnem redu.

23. člen

Kandidatna lista se pošlje volilni komisiji v DO najkasneje 10 dni pred dnevom glasovanja. Skupaj s kandidatno listo je treba predložiti tudi zapisnik o delu sindikalne organizacije, kakor tudi pismen pristanek vsakega izmed kandidatov, da sprejme kandidaturo. Volilna komisija preizkusi kandidatno listo, jo potrdi, vrne vlagateljem, če ugotovi pomanjkljivosti ali pa jo zavrne, če ugotovi, da niso izpolnjeni pogoji za vložitev kandidatne liste, če je lista vložena po izteku roka ali če vlagatelj niso odpravili pomanjkljivosti, zaradi katerih je bila lista zavrnjena. Volilna komisija mora o tem odločiti v 48. urah od takrat, ko je prejela kandidatno listo.

24. člen

Pri volitvah se glasuje na voliščih, ki jih določi volilna komisija. Glasuje se o celotni kandidatni listi TO in DSSS. Na glasovnici mora biti navedeno, koliko kandidatov je treba izvoliti iz posamezne samoupravne delovne enote. Glasuje se tako, da volilec obkroži zaporedno številko pred imenom kandidata, za katerega glasuje.

Delavci, ki na dan glasovanja niso prisotni na volišču, ker opravljajo delo v drugih krajih države, lahko volijo tako, da se jim pošljejo glasovnice po pošti. Na dan volitev jih člani volilnega odbora spustijo v glasovalno skrinjico.

25. člen

Za delegate DS so izvoljeni kandidati, ki so dobili največje število glasov. Če je dvoje ali več kandidatov v okviru skupnega števila delegatov, ki se volijo v DS, dobilo enako najmanjše število glasov, je med njimi izvoljen

tisti, ki je po vrsti prvi napisan na glasovnici. Če glasuje na volitvah za DS DO manj kot polovica volilcev v volilni enoti, se v tej enoti volitve ponovijo.

26. člen

Ponovne volitve v DS se opravijo v volilni enoti ali v celoti:

1. če je na volitvah glasovalo manj kot polovica vseh volilcev,

2. če zaradi smrti kandidata, odpovedi kandidature ali iz drugih razlogov ni bilo izvoljenih toliko kandidatov, kot bi jih moralo biti izvoljenih,

3. če volilna komisija razveljavi volitve zaradi nepravilnosti pri volitvah,

4. če se ob verifikaciji mandatov razveljavi izvolitev kakšnega kandidata ali če občinski sodišče ugodi pritožbi zoper akt DS, s katerim je bil mandat verificiran.

27. člen

Ponovne volitve razpiše volilna komisija najpozneje v 15. dneh. Ta rok se računa v primerih iz 1., 2. in 3. točke prejšnjega člena od dneva, ko je volilna komisija ugotovila izid glasovanja, v primerih iz 4. točke prejšnjega člena pa od dneva pravnomočnosti sodne odločbe.

Od dneva razpisa pa do dneva ponovnih volitev ne sme preteči manj kot 8 dni in ne več kot 30 dni.

28. člen

Nadomestne volitve za delegate DS se opravijo, kadar se število delegatov DS zmanjša najmanj za 1/3, ob pripojitvi nove TO, ob znatnem povečanju članov posamezne TO oz. DSSS, zaradi predčasne razrešitve delegata DS TO in zaradi drugih pomembnih vzrokov. DS pa mora razpisati nadomestne volitve tudi takrat, ko predčasno preneha funkcija delegatu, ki je edini delegat iz posamezne TO oz. DSSS.

29. člen

Mandat delegata DS, izvoljenega na nadomestnih volitvah traja do preteka časa, za katerega je bil izvoljen delegat DS, namesto katerega je bil izvoljen novi delegat oziroma do preteka mandata vseh delegatov DS, kadar se je število delegatov povečalo zaradi znatnega povečanja članov TO.

30. člen

Volilna komisija mora po ugotovitvi volilnega izida poročati DS o volilnem

izidu. DS mora na prvi seji po volitvah verificirati mandate novoizvoljenih delegatov v DS.

31. člen

Pobudo za odpoklic posameznega delegata ali celotnega DS lahko dajo delavci TO na svojem zboru in organizacije sindikata.

32. člen

Glasovanje o odpoklicu razpiše DS. Od dneva razpisa glasovanja do dneva glasovanja mora preteči najmanj 30 dni, vendar ne več kot 60 dni.

Delavci glasujejo z glasovnico, na kateri je označeno ali se glasuje za odpoklic celotnega DS ali za odpoklic delegata, njegovo ime in priimek. Pod to označbo morajo biti napisane besede »za odpoklic« in »proti odpoklicu«. Glasuje se tako, da se obkroži besedi »za odpoklic« oziroma »proti odpoklicu«.

33. člen

Delegat DS je odpoklican, če je za odpoklic glasovala večina volilcev. Volilna komisija mora po ugotovitvi izida glasovanja o odpoklicu poročati DS, delegatu DS pa preneha funkcija, ko DS ugotovi, da mu je z odpoklicem prenehal mandat.

b) Priprava odločitev

34. člen

Kadar je treba sprejeti samoupravni splošni akt DO, o katerem delavci odločajo z osebnim izjavljanjem, pripravi posebna komisija, ki jo imenuje DS DO, besedilo, ki ga s potrebno obrazložitvijo predlaga DS DO odbor za splošne zadeve, družbeni standard in obveščanje. DS DO ga obravnava ter s svojimi pripombami in obrazložitvami posreduje v javno obravnavo po TO in DSSS. Istočasno določijo tudi rok, do katerega morajo DS TO in DSSS posredovati svoja stališča DS DO.

35. člen

Ko je v TO in DSSS opravljena javna obravnavo, DS TO in DSSS povzamejo razpravo in oblikujejo stališče s predlogi za spremembe in dopolnitve ter vse to v določenem roku posredujejo DS DO.

Če obstajajo nasprotja med stališči TO oz. DSSS, mora DS DO ugotoviti, ali so nasprotja takšna, da bi bila za uskladitev potrebna ponovna javna obravnavo, sicer pa taka stališča uskla-

di z večino glasov vseh delegatov, dokončni predlog pa da v odločanje z osebnim izjavljanjem.

36. člen

V SS o združevanju TO v DO je opredeljeno, o katerih vprašanih delavci odločajo z referendumom.

Kadar DS DO razpiše referendum, imenuje komisijo za izvedbo referenduma, le-ta pa imenuje odbore za izvedbo referenduma, s katerimi sodeluje s tem, da pripravi gradivo, daje navodila in pojasnila ter odloča o morebitnih ugovorih v zvezi s postopkom.

37. člen

DS DO pripravi tudi gradivo za prejšnjo obravnavo, kadar se na ravni DO odloča o:

— sklenitvi kreditne pogodbe za investicijska vlaganja ter drugih pogodb in samoupravnih sporazumov, s katerimi se pridobivajo večja sredstva za razširitev materialne osnove dela ali o združitvi sredstev lastne akumulacije za dolgoročnejša vlaganja v lastni DO in v drugih oblikah združevanja teh sredstev ter za uresničevanje drugih skupnih oljiev v skupnem delu in skupnem doseganju dohodka ob skupnem riziku.

V zgoraj navedenih primerih delegati posamezne TO ne morejo odločiti drugače, kakor je sklenil njihov DS.

38. člen

V vseh spredaj navedenih primerih mora DS DO posredovati predloge z obrazložitvijo tudi konferenci osnovnih organizacij sindikata DO, ki o predlogu zavzame svoja stališča in jih posreduje DS DO.

39. člen

Samoupravni splošni akti sestavljene organizacije (v nadaljnjem besedilu SO) se sprejemajo na enak način kot samoupravni splošni akti DO s tem, da naloge in pristojnosti DS DO prevzame DS SO.

40. člen

Samoupravne sporazume s samoupravnimi interesnimi skupnostmi splošne in skupne porabe (skupnost otroškega varstva, izobraževalna skupnost, kulturna skupnost, telesna kultura, socialno skrbstvo, zdravstvo, zaposlovanje, raziskovanje in pokojninsko invalidno zavarovanje in podobno),

sprejemajo delavci na zborih po predhodni javni obravnavi.

Samoupravne sporazume samoupravnih interesnih skupnosti posebnega pomena, gospodarske SIS kot so železniški in luški promet, cestno gospodarstvo, elektrogospodarstvo, vodno gospodarstvo, PTT, samoupravne sporazume o pristupu DO v poslovna združenja, zbornice, SIS za ekonomske odnose s tujino in druge samoupravne sporazume z organizacijami združenega dela o trajnem poslovnem sodelovanju na družbeno ekonomskih osnovah skupnega prihodka in skupnega dohodka, sprejema DS DO po predhodni javni obravnavi. Če pa je subjekt sporazumevanje TO, pa o pristupu odloča DS TO, prav tako po predhodni javni obravnavi.

c) Potek sej in odločanja

41. člen

O vprašanih, kjer je potrebno soglasje DS TO in DSSS, mora predlagatelj na seji DS DO obrazložiti predlog. Nato eden od delegatov iz vsake TO obrazloži stališče delavcev oz. DS TO. Če je stališče vseh delegatov TO o posameznem vprašanju enotno oz. soglasno, je sklep sprejet.

Če stališča delavcev posameznih TO oz. njihovih DS niso enotna, se oblikuje nov predlog, ki ga oblikujejo delegati v DS z večino glasov navzočih, pri čemer upoštevajo skupne in splošne družbene interese. V tem primeru se celoten postopek ponovi.

42. člen

O vprašanih, kjer ni potrebno soglasje, DS DO odloča z večino glasov vseh delegatov, vendar se tudi v tem primeru usklajujejo stališča ob upoštevanju skupnih in splošnih interesov.

43. člen

Na sejah DS se praviloma odloča z javnim glasovanjem. Delegati lahko sklenejo, da bodo glasovali tajno.

44. člen

Vsak sklep DS mora jasno opredeliti vsebino odločitve, osebe oziroma organe in organizacije, ki so ga dolžne izvesti in rok izvedbe.

45. člen

Seje sklicuje in vodi predsednik DS ali njegov namestnik. O seji se vodi

zapisnik. Izvorni zapisnik se hrani v arhivu, objavijo pa se le sklepi posameznega zapisnika.

Predsednik mora sklicati sejo, če to zahteva:

- katerikoli DS TO ali DSSS,
- OSDK ali sindikalna organizacija,
- ena tretjina delegatov DS,
- direktor DO,
- direktor TO, če gre za probleme usklajevanja delovnega procesa ali izvrševanja planskih obveznosti.

d) **Odgovornost delegatov DS in izvršilnih organov**

46. člen

Posamezne delegate v DS ali vse delegate TO odpokličejo delavci TO, kadar:

— sprejema odločitve, ki pomenijo oškodovanje interesov delovne ali temeljne organizacije in družbene skupnosti,

— če odloča o neodtujljivih pravicah delavcev TO v nasprotju s stališči, ki jih je sprejel,

— če ne sporoča delavskemu svetu DO predlogov, mnenj, pobud in smernic, ki jih je dobil,

— če se neopravičeno ne udeleži sej trikrat zaporedoma, če je bil opominjan zaradi hujše kršitve delovne obveznosti.

47. člen

Delegati DS in člani izvršilnih organov so odgovorni:

- za izvrševanje sklepov DS DO,
- za redno, pravočasno in popolno obveščanje DS in delavcev v TO in DSSS o izvrševanju sklepov in problemov, ki se pojavljajo,
- za škodo, ki je nastala z izvršitvijo sklepa, sprejetega na njihov predlog, če so pri dajanju predloga prekrili dejstva ali vede dali neresnična obvestila DS ali delavcem.

Če DS DO ali TO pri obravnavanju dela izvršilnega organa negativno oceni njegovo delo ali delo posameznega njegovega člana, lahko DS DO razreši izvršilni organ kot celoto ali njegove posamezne člane.

V. INDIVIDUALNI POSLOVODNI

48. člen

Individualni poslovodni organ je direktor DO.

Za direktorja DO je lahko imenovana oseba, ki izpolnjuje naslednje pogoje:

1. da je državljan SFRJ in izpolnjuje splošne pogoje, določene z zakoni, samoupravnimi sporazumi in družbenimi dogovori,

2. da ima visokošolsko izobrazbo s petimi leti delovnih izkušenj ali višješolsko izobrazbo s sedmimi leti ustreznih delovnih izkušenj v gospodarstvu,

3. obvladati mora vsaj en tuj jezik,

4. imeti mora smisel za komuniciranje in sodelovanje z ljudmi, smisel za organizacijo dela, samostojnost pri odločanju, odločnost, samokritičnost, poštenost, discipliniranost,

5. biti mora moralno politično neoporečen.

49. člen

Direktorja imenuje na podlagi javnega razpisa DS DO na predlog razpisne komisije. Imenuje ga za dobo štirih let in je lahko ponovno imenovan po postopku, določenim s tem statutom.

50. člen

Razpisna komisija za razpis direktorja DO sestavlja enako število predstavnikov DO, predstavnikov sindikata in predstavnikov družbene skupnosti.

Sestav komisije mora biti v skladu z zakonom o volitvah.

Razpisna komisija izvršuje naloge na sejah. Predsednik komisije sklicuje in vodi seje ter skrbi za pisanje zapisnika. Svoje odločitve sprejema razpisna komisija z večino glasov vseh članov komisije. Zapisnik seje razpisne komisije podpišejo vsi njeni člani.

51. člen

Imenovanje direktorja DO razpiše DS DO najmanj tri mesece pred pretekom časa, za katerega je bil imenovan.

52. člen

Razpis za dela oz. naloge direktorja mora objaviti razpisna komisija v javnih sredstvih informiranja.

V razpisu je obvezno treba navesti pogoje, ki so določeni s tem statutom. Rok za prijavo kandidatov je najmanj 15 dni od dneva objave razpisa.

53. člen

Kandidati za direktorja DO se morajo pisмено prijaviti in predložiti dokaze, da izpolnjujejo razpisne pogoje.

54. člen

Po izteku roka za razpis mora v roku 15 dni razpisna komisija pregledati vse

prijave kandidatov za mesto direktorja in ugotovil, kateri kandidati izpolnjujejo razpisne pogoje.

Izmed kandidatov, ki izpolnjujejo razpisne pogoje, izbere razpisna komisija najprimernejšega kandidata ter ga predloži v obravnavo in potrditev DS DO. Tak predlog mora razpisna komisija komisija določiti z 2/3 večino glasov vseh članov.

Ce razpisna komisija ne more določiti predloga z 2/3 večino, mora DS imenovati novo razpisno komisijo.

Ce niti nova komisija ne določi predloga za imenovanje direktorja, se razpis ponovi. Razpis pa se ponovi tudi takrat, ko nobeden izmed kandidatov ne izpolnjuje razpisnih pogojev in razpisna komisija ugotovi, da razpis ni uspel. Če tudi ponovni razpis ni uspešen, DS DO imenuje vršilca dolžnosti za dobo 6 mesecev.

55. člen

Razpisna komisija mora svoj predlog za imenovanje direktorja DO pismeno obrazložiti in za vsakega kandidata posebej navesti razloge, zaradi katerih ga predlaga oziroma ne predlaga. Za predlaganega kandidata si mora razpisna komisija tudi pridobiti mnenje koordinacijsko kadrovske komisije pri občinski konferenci SZDL Radovljica.

56. člen

Sklep delavskega sveta o imenovanju direktorja je veljaven, če je zanj glasovalo več kot polovica vseh članov DS.

57. člen

DS oceni ali predlagani kandidati izpolnjujejo pogoje iz razpisa. Za direktorja lahko imenuje le nekoga izmed kandidatov, ki jih je predlagala razpisna komisija.

Ce DS DO ne imenuje nikogar izmed predlaganih kandidatov za direktorja DO, se razpis ponovi.

58. člen

DS DO mora o izidu razpisa obvestiti vsakogar, ki se je potegoval za razpisano delo oz. naloge direktorja. Vsak, ki se je potegoval za razpisana dela oz. naloge direktorja. Vsak, ki se je potegoval za razpisana dela oz. naloge direktorja in vsak, čigar pravna korist je bila prizadeta, lahko zoper sklep DS sproži postopek pred sodiščem združenega dela, če misli, da razpis ni bil opravljen po predpisanem postopku ali

da tisti, ki je bil imenovan za direktorja, ne izpolnjuje zahtevanih pogojev. Rok za sprožitev postopka je 8 dni od dneva prejema sporočila o izidu razpisa.

59. člen

Direktor DO odgovarja za svoje delo DS DO, delavcem vseh temeljnih organizacij, DSSS ter družbenopolitični skupnosti.

60. člen

Direktor DO je lahko razrešen še pred potekom časa, za katerega je bil imenovan:

1. na lastno zahtevo,

2. če DS ugotovi, da delo, ki mu je bilo preverjeno, presega njegove sposobnosti in da to neugodno vpliva na poslovne rezultate in odnose v DO,

3. če s svojim delom huje prekrši ali če večkrat krši predpise, ki se nanašajo na delo TO oz. DO, samoupravni sporazum, statut ali druge splošne akte, ali če neutemeljeno noče izvrševati sklepov DS ali očitno ravna v nasprotju z njimi,

4. če prizadene s svojim nevestnim in nepravilnim delom ali s prekoračenjem pooblastil TO oz. DO ali družbeni skupnosti večjo škodo ali če bi zaradi njegovega nevestnega in nepravilnega dela lahko nastala taka škoda,

5. če TO oz. DO ni izpolnjevala plana ali ga je izvrševala znatno težje, zato ker ni izpolnjeval oz. je malomarno izpolnjeval dolžnosti,

6. če je s svojimi opustitvami oz. ravnanjem onemogočal uresničevanje samoupravnih pravic delavcev ali je pripomogel k temu, da je prišlo do motenj v samoupravnih odnosih v TO oz. med njimi ali da so bili huje oškodovani družbeni interesi,

7. če nastanejo pogoji, v katerih preneha delavcu delo v TO oz. DO po samem zakonu,

8. v drugih primerih, ki jih določa zakon.

61. člen

Pobudo za začetek postopka za razrešitev direktorja lahko da DS DO, delavski svet vsake TO, družbeni pravobranilec samoupravljanja, družbenopolitična skupnost in konferenca sindikata.

62. člen

Ce DS sprejme pobudo upravičenega predlagatelja za razrešitev direktorja ali sam tako sklene, zahteva od družbe-

nopolitične skupnosti in sindikata mnenje, o tem. Ob tem poda osnovne razloge, ki jih je navedel pobudnik.

Če DS zavrne pobudo za razrešitev direktorja, mora sklep z razlogi o taki zavrnitvi, vročiti pobudniku.

63. člen

Če DS sprejme pobudo o začetku postopka za razrešitev direktorja, imenuje komisijo, ki naj pobudo prouči, zbere potrebno dokumentacijo, upošteva mnenje družbenopolitične skupnosti in sindikata ter zasliši prizadetega, da poda svoje stališče.

Komisija na podlagi spredaj navedenega sestavi poročilo in ga s svojim predlogom posreduje DS DO.

Komisija je sestavljena po enakih načelih kakor razpisna komisija.

64. člen

DS obravnava poročilo komisije in sprejme sklep o razrešitvi direktorja oziroma zahteva poročila ali pa predlog zavrne.

V primeru, ko DS sprejme sklep o razrešitvi, oz. ko zavrne predlog komisije, lahko sprejme tudi sklep, da o svoji odločitvi razpiše referendum. Odločitev delavcev na referendumu je dokončna.

65. člen

Z dnem, ko je bil sprejet sklep DS o razrešitvi direktorja, je leta- razrešen ter ga je treba razporediti na drugo delo oziroma naloge, ki ustrezajo njegovi strokovni izobrazbi oziroma delovni zmognosti.

Obrazložen sklep je treba vročiti direktorju, da lahko uveljavlja svoj zahtevek pred sodiščem združenega dela.

VI. DELOVNA SKUPNOST SKUPNIH SLUŽB IN DELAVCI S POSEBNIMI POBLASTILI IN ODGOVORNOSTMI

66. člen

Delavci, povezani s skupnimi interesi pri delu in organizirani v TO, združujejo posamezna administrativno strokovna, pomožna in druga dela skupnega pomena za vse TO v skupnih službah.

Delavci v skupnih službah DO, ki opravljajo dela skupnega pomena za TO, se organizirajo v delovno skupnost

skupnih služb (v nadaljnjem besedilu DSSS).

67. člen

DSSS sestavljajo naslednje organizacijske enote:

- direktor DO,
- projektivno-razvojni biro,
- prodajni sektor,
- finančni sektor,
- splošni sektor,
- sektor za org. poslovanja, plan in analize,
- sektor za AOP,
- nabavni sektor.

68. člen

Dela oziroma naloge posameznih sektorjev oz. biroja in posameznih delavcev so podrobneje obdelana v katalogu del in nalog, okvirne naloge pa so naslednje:

1. Direktor

Direktor DO je istočasno tudi vodja delovne skupnosti skupnih služb. Vse ostale naloge so določene v samoupravnem sporazumu o združevanju in v drugih aktih DO.

2. Projektivno-razvojni biro

- razvoj in projektiranje proizvodov,
- razvoj in projektiranje postopkov proizvodnje,
- neposredno iskanje, predlaganje in uvajanje rešitev novih proizvodnih procesov na področju zasnove, oblikovanja in konstituiranja novih ter izpopolnjevanja obstoječih izdelkov, surovin, izdelavnih materialov in sredstev za delo, ki se nanašajo na omenjene spremembe,
- izdelava okvirnih programov oz. investicijskih predlogov za uvedbo novih proizvodov,
- organiziranje in dokončna sestava investicijskih programov,
- proučevanje in zasledovanje obstoječih stanj,
- spremljanje dogajanj v svetu,
- napovedovanje gibanj,
- dajanje optimalnih predlogov,
- sodelovanje z zunanjimi institucijami na področju razvoja tehnoloških postopkov, izdelkov, materialov in sredstev za delo v DO,
- izdelava projektov z variantnimi obdelavami za zgradbe,
- sodelovanje v vseh marketing akcijah, ki spadajo v obeležje izdelka in pospeševanje prodaje,
- standardizacija.

3. Prodajni sektor

— raziskava in analiza prodajnega tržišča,

— prodaja vseh izdelkov in storitev DO na domačem in tujem tržišču v smislu doseganja najboljših finančnih rezultatov za DO,

— posredovanje vseh podatkov in predvidevanj s področja prodaje, izdelkov in storitev DO, ki so potrebne pri sestavi letnega, srednjeročnega in dolgoročnega gospodarskega načrta sektorju za organizacijo poslovanja, plan in analize,

— čim racionalnejše obveščanje prodajnega trga o vseh izdelkih in storitvah DO,

— reševanje reklamacij s področja prodaje izdelkov in storitev v smislu dobrih poslovnih odnosov s sodelovanjem TO,

— oblikovanje prodajnih cen in poslovanje z njimi v skladu z veljavnimi predpisi in internimi samoupravnimi akti.

4. Finančni sektor

— vodenje knjigovodstva za TO, DSSS in DO,

— sestavljanje mesečnih, tromesečnih in letnih obračunov v predpisanih rokih,

— seznanjanje delavcev organov upravljanja in kolegijskega organa o finančnem stanju TO in DO,

— vodenje evidence osnovnih sredstev, tekočih investicij in investicijskega vzdrževanja, vodenje evidence in koriščenja skladov TO in DO,

— usklajuje knjigovodsko stanje za log materialnih vrednosti s stanjem po evidencah TO,

— obračunava in izplačuje osebne dohodke in druge osebne prejeme za delavce DSSS,

— posreduje dvig osebnih dohodkov za TO in obračunava pripadajoče prispevke,

— sestavlja obračun prometnega davka za SDK in odgovarja za pravočasno plačilo obveznosti,

— odgovarja za likvidnost, pravočasno poravnavo obveznosti in izterjavo terjatev v skladu s pravilnikom o organizaciji finančne službe,

— predlaga in uresničuje finančno politiko TO in DO,

— odgovarja za ustrezno razporejanje in uporabo denarnih sredstev (na žiro račun, v gotovini, devizna sredstva

in vrednostne papirje) v skladu s samoupravnim aktom in letnim gospodarskim načrtom,

— predlaga in skrbi za zavarovanje sredstev in proti rizikom v skladu s sklepom samoupravnih organov.

5. Splošni sektor

— planiranje s področja štipendiranja, izobraževanja in kadrovanja na podlagi srednjeročnih in dolgoročnih programov DO,

— na podlagi tako sestavljenih programov posreduje plansko-analitskemu oddelku potrebne podatke za sestavo letnih gospodarskih načrtov,

— zbira in pripravlja gradivo za seje skupnih samoupravnih organov in samoupravnih organov skupnih služb, piše zapisnike in posreduje sklepe TO in DSSS,

— dostavlja sklepe skupnih samoupravnih organov in samoupravnih organov skupnih služb zadolženim osebam in vodi evidenco o izvrševanju sklepov,

— predlaganje in sprovajanje socialne politike in čim boljših medsebojnih odnosov v smislu socialističnih načel,

— pravočasno opozarjanje na predpise, zakone in njihove spremembe vsem organizacijskim enotam, na katerih dela se te nanašajo v DO,

— organizacija in izvajanje informiranja,

— izdelava osnutkov splošnih aktov in sprovajanje in usklajevanje vseh področij interne zakonodaje v DO z veljavnimi predpisi občine, republike in federacije,

— predlaganje in sprovajanje politike štipendiranja, izobraževanja, zaposlovanja in napredovanja,

— sodelovanje z družbenopolitičnimi organizacijami v DO in izven nje,

— pravna služba,

— počitniška dejavnost,

— prehrana delavcev DSSS.

6. Sektor za organizacijo poslovanja, plan in analize

— izdelava predlogov za organizacijo, sistemizacijo in opis delovnih opravil vseh posrednih služb v DO in dajanje predlogov za vrednotenje teh delovnih opravil,

— neposredno iskanje, predlaganje in sprovajanje novih, boljših in cenejših metod in oblik organizacije dela na vseh področjih poslovanja DO,

— sodelovanje z zunanjimi institucijami na področju moderne organizacije,

— predlaganje in sprovajanje najbolj stimulativnih oblik nagrajevanja po delu v skladu s socialističnimi načeli,

— organiziranje in dokončanje sestava letnih, srednjeročnih in dolgoročnih gospodarskih načrtov DO z vsemi komponentami,

— evidentiranje in analiziranje doseženih rezultatov v primerjavi s predvidevanimi na vseh področjih poslovanja v delovni organizaciji,

— pripravljanje in podajanje poročil o poslovnih dogajanjih za organe upravljanja in kolegijske poslovodne organe v TO in DO,

— na podlagi opravljenih študij in analiz ter utemeljenih predvidevanj predlaga delne ali celovite spremembe letnih, srednjeročnih in dolgoročnih gospodarskih načrtov DO,

— posredovanje zahtevanih in predpisanih podatkov za potrebe institucij izven DO, razen zaključnih računov in podatkov, katere smejo dajati samo posebej pooblaščen osebe v skladu z internimi akti o poslovni tajnosti,

— izdelava osnutkov in predlogov samoupravnih aktov s področja nagrajevanja in organizacije.

7. Sektor za AOP

— načrtovanje, predlaganje, uvajanje in izvajanje integralne avtomatske obdelave podatkov na vseh področjih poslovanja v DO,

— zasledovanje in sprotno osvajanje najnovejših pristopov in metod na področju računalništva v svetu,

— sodelovanje z zunanjimi institucijami na področju računalništva.

8. Nabavni sektor

— nemotena in pravočasna preskrba DO z naročenimi surovinami, izdelavnimi in pomožnimi materiali, osnovnimi sredstvi in ostalimi sredstvi za delo z domačega in tujega trga,

— likvidacija računov,

— vodenje ustreznih evidenc.

69. člen

Delavci s posebnimi pooblastili so:

— direktor DO,

— vodja projekтивно-razvojnega biroja,

— vodja prodajnega sektorja in splošni vodja zunanjetrgovinskih poslov,

— vodja finančnega sektorja,

— vodja splošnega sektorja,

— vodja sektorja za organizacijo poslovanja, plan in analize,

— vodja sektorja za AOP,

— vodja nabavnega sektorja.

70. člen

Pogoji, ki jih morajo izpolnjevati delavci s posebnimi pooblastili za opravljanje določenih del in nalog, so:

1. Vodja projekтивно-razvojnega biroja

Dela in naloge lahko opravlja oseba z visoko šolsko izobrazbo tehnične smeri s 3-letno ustrezno prakso ali z višješolsko izobrazbo in 5-letno ustrezno prakso in z aktivnim znanjem enega tujega jezika (nemščina, italijanščina, angleščina).

2. Vodja prodajnega sektorja in splošni vodja zunanjetrgovinskih poslov

Dela in naloge lahko opravlja oseba z visoko šolsko izobrazbo komercialne, ekonomske ali druge ustrezne smeri s 3-letno ustrezno prakso ali z višješolsko izobrazbo s 5-letno ustrezno prakso in z aktivnim znanjem enega tujega jezika (nemščina, italijanščina, angleščina). Imeti mora izpit za zunanjetrgovinsko poslovanje.

3. Vodja finančnega sektorja

Dela in naloge lahko opravlja oseba z visoko šolsko izobrazbo ekonomske ali druge ustrezne smeri in 3-letno ustrezno prakso v finančni stroki ali z višješolsko izobrazbo in 5-letno ustrezno prakso ter z znanjem enega tujega jezika (nemščina, italijanščina, angleščina).

4. Vodja splošnega sektorja

Dela in naloge lahko opravlja oseba z visoko šolsko izobrazbo pravne, ekonomske ali druge ustrezne smeri in 3-letno ustrezno prakso ali z višješolsko izobrazbo in 5-letno ustrezno prakso in pasivnim znanjem enega tujega jezika (nemščina, italijanščina, angleščina).

5. Vodja sektorja za organizacijo poslovanja, plan in analize

Dela in naloge lahko opravlja oseba z visoko šolsko izobrazbo ekonomske, tehnične in druge ustrezne smeri in 3-letno ustrezno prakso ali z višješolsko izobrazbo in 5-letno ustrezno prakso in z najmanj pasivnim znanjem enega tujega jezika (nemščina, italijanščina, angleščina).

6. Vodja sektorja za AOP

Dela in naloge lahko opravlja oseba z visoko šolsko izobrazbo organizacijske, ekonomske ali druge ustrezne smeri s 3-letno ustrezno prakso ali z višješolsko izobrazbo in 5-letno ustrezno prakso in z najmanj pasivnim znanjem enega tujega jezika (nemščina, italijanščina, angleščina).

7. Vodja nabavnega sektorja

Dela in naloge lahko opravlja oseba z visoko šolsko izobrazbo komercialne, ekonomske ali druge ustrezne smeri s 3-letno ustrezno prakso ali z višješolsko izobrazbo s 5-letno ustrezno prakso in aktivnim znanjem enega tujega jezika (nemščina, italijanščina, angleščina). Imeti mora izpit za zunanjetrgovinsko poslovanje.

71. člen

Razpisni postopek za delavce s posebnimi pooblastili in odgovornostjo je opredeljen v samoupravnem sporazumu o delovnih razmerjih DO.

VII. SAMOUPRAVNA DELAVSKA KONTROLA

72. člen

Način izvolitve in pristojnosti OSDK so določeni v samoupravnem sporazumu o združevanju v DO.

73. člen

OSDK deluje predvsem preventivno za odpravljanje in preprečevanje kršitev samoupravnih pravic delavcev TO, ki jih določajo SS o združevanju in drugi samoupravni splošni akti, pa tudi, da se odstranjujejo nepravilnosti v delu in poslovanju DO.

74. člen

OSDK ima pravico in dolžnost dajati pobude in predloge za potrebne in ustrezne ukrepe pristojnim organom.

OSDK ima tudi pravico zahtevati, da organi zunanje kontrole (SDK in inšpekcijske službe), opravijo kontrolo poslovanja delovne organizacije.

75. člen

Organi upravljanja, delavci s posebnimi pooblastili in odgovornostjo, strokovne službe in vsi drugi delavci morajo dajati potrebne podatke na zahtevo OSDK.

Sklepi o ukrepih, predlogih in pobudah se sprejemajo z večino glasov vseh članov OSDK.

Če pristojni organi v DO ne ravnajo po pobudah in predlogih, mora OSDK ravnati po določilih 526. člena ZZZ.

76. člen

OSDK odgovarja za svoje delo vsem delavcem in jih seznanja s svojimi ugotovitvami, predlogi in pobudami.

Člani odbora se lahko odpokličejo še pred potekom mandata, če se ugotovi, da ne opravljajo dolžnosti, za katere so bili izvoljeni.

VIII. DELEGIRANJE V SESTAVLJENO ORGANIZACIJO ZDRUŽENEGA DELA

77. člen

Delavci TO izvolijo delegate v DS sestavljene organizacije združenega dela na tajen in neposreden način.

Ker vsaka TO nima svojega delegata v DS SOZD, pripravi konferenca OOS predlog enotne kandidatne liste za DO kot celoto.

IX. OBVEŠČANJE DELAVCEV

78. člen

Obveščenenost delavcev je prvi pogoj za odločanje z osebnim izjavljanjem in za zavzemanje stališč, smernic in mnenj v zvezi z delegatskim sistemom, zagotavlja tudi kontrolo ter uveljavlja odgovornost nosilcev pooblastil in funkcij.

79. člen

Delavci imajo pravico, da so obveščeni o svojem delu, o delu drugih, o poslovanju in upravljanju, zlasti pa o materialnem in finančnem stanju in o izpolnjevanju delovnih načrtov ter o delu samoupravnih organov. Člani kolektiva so pri tem dolžni varovati poslovne tajnosti. Hkrati so tudi dolžni obveščati sodelavce in vse pristojne organe o vprašanih gospodarjenja in poslovanju, da s svojimi predlogi pomagajo zagotavljati poslovni uspeh DO in TO.

80. člen

Ob zaključku večjih investicij je treba podati poročilo o realizaciji investicijskega programa.

81. člen

Posebej je treba izkazovati podatke o doseženih rezultatih na podlagi združevanja dela in sredstev in sicer redno ob periodičnih in zaključnem računu.

82. člen

Obveščanje delavcev poteka zlasti na sestankih samoupravnih delovnih skupin, zborih delavcev in ob zavzemanju stališč, smernic in mnenj za delo delegatov ter takrat, ko delegati poročajo delavcem. Na takih sestankih lahko predsednik ali delegat zahteva sodelovanje predstavnika strokovnih služb za dajanje podrobnejših obvestil.

Za informiranje delavcev pa se lahko uporabijo tudi posredna sredstva, to so objava na oglasnih deskah, glasilo delovnega kolektiva, posebne publikacije, ki jih dobijo vsi člani kolektiva, opozorilni napis in plakati, okrožnice in obvestila, grafični prikazi in drugo.

83. člen

Direktor je zlasti dolžan informirati delavce ter samoupravne organe:

— najmanj vsake tri mesece o periodičnem obračunu,

— redno enkrat na leto o zaključnem računu,

— od časa do časa o gospodarskih ukrepih z vidika gospodarskega poslovanja v občini in v svoji gospodarski panogi ali v primerjavi s sorodnimi podjetji,

— vsaj enkrat na leto o poslovni politiki,

— o sodelovanju v zbornicah in združenjih.

84. člen

Delavci DSSS morajo zlasti informirati delavce DO in samoupravne organe:

— o svojem delu in ugotovljenih problemih na svojih področjih, katerih rešitev bi pomenila boljše poslovanje,

— o tistem, kar postavljajo na dnevni red člani posameznih samoupravnih delovnih skupin in zadeva njihov položaj.

85. člen

Vodje samoupravnih delovnih skupin so predvsem dolžni informirati delavce svoje skupine:

— o problemih in spremembah organizacije dela,

— o tistem, kar mora ob načelih teamskega dela zagotoviti skladno in skupno delo članov kolektiva,

— o metodah za ocenjevanje delovne usposobljenosti ter o nagrajevanju po delu,

— o nalogah, ki jih morajo izvrševati po sprejetih delovnih programih.

86. člen

Informiranje delavcev delovne skupnosti in samoupravnih organov mora biti organizirano tako, da so zagotovljene pravočasnost, objektivnost, celovitost in razumljivost informacij. Po potrebi naj bodo informacije opremljene s slikovnimi ali drugačnimi porazori.

87. člen

Kdorkoli ugotovi na svojem področju probleme, katerih razrešitev lahko bistveno vpliva na uspešnost poslovanja, mora o tem takoj obvestiti svojega vodjo ali samoupravne organe.

Če nastopijo zaradi nepravočnosti informiranja težave, katerih posledica je zmanjšanje poslovnega uspeha DO, nosi posledice tisti, ki je za probleme vedel, ni pa pravočasno seznanil odgovornih oseb ali organov. Odgovorni posamezniki in samoupravni organi morajo o nastalih problemih takoj razpravljati ter primerno ukrepati. Samoupravni organi so dolžni obvestiti delovno skupnost, preden se sprejme sklep oziroma akt, katerega vsebina se nanaša na večino članov delovne skupnosti.

88. člen

Seje samoupravnih organov so javne; vsak član delovne skupnosti se jih lahko udeleži brez pravice do glasovanja.

Sklepi sej samoupravnih organov se razmnožijo in razdelijo po TO in organizacijskih enot v 10 dneh od dneva seje.

Delavce delovne skupnosti je treba seznaniti s sklepi najkasneje v desetih delovnih dneh. Delavci imajo pravico in dolžnost, da po svoji delovni enoti dajejo pripombe ali predloge k posameznim sklepom, ki jih morajo samoupravni organi obravnavati in ob tem v čim krajšem času poročati. Če bi se z upoštevanjem pripomb bistveno spremenila vsebina sklepa, so samoupravni organi dolžni takšne pripombe objaviti (enako kakor zapisnike sej).

89. člen

Delavci, ki so po določbah tega statuta obvezno skrbeti za obveščanje, hujše kršijo delovno dolžnost, če prekršijo določbe o rokih, zavestno dajejo napačne podatke ali zamolčijo take, ki utegnejo vplivati na odločitev.

Če je imela neresnična ali nepopolna informacija za posledico sprejem odlo-

čitve s škodljivo posledico ali škodljiva posledica zaradi zamolčanja nastalih sprememb ni bila preprečena, je odgovorni delavec tudi materialno odgovoren.

X. POSLOVNA TAJNOST

90. člen

Za poslovno tajnost štejejo podatki in listine:

1. ki jih DS DO na predlog direktorja določi za poslovno tajnost,
2. ki jih kot zaupne sporoči DO pristojni organ ali druga OZD,
3. ki so v zvezi z ljudsko obrambo in posli za JLA ter listine, ki predpisujejo določene ukrepe ljudske obrambe in družbene samozaščite, ki jih pristojni organ določi kot tajnost,
4. ki vsebujejo ponudbo poslovnim partnerjem za razpise ali javni natečaj,
5. ki so posebnega družbenoekonomskega pomena,
6. ter predpisi, če je tako določeno z drugimi internimi akti.

91. člen

Direktor in drugi odgovorni delavci morajo varovati kot zaupne listine in podatke, do katerih pridejo pri opravljanju zadev z drugo organizacijo združenega dela.

92. člen

Dokumente in podatke, ki štejejo za poslovno tajnost, morajo varovati vsi delavci, ne glede na to, kako so zvedeli za te podatke ali listine. Varovanje poslovne tajnosti je obvezno za delavce tudi, ko jim preneha lastnost delavca v TO ali DSSS.

93. člen

Direktor lahko podatke, ki štejejo po tem statutu za poslovno tajnost, daje pooblaščenim organom in organizacijam, katerim se smejo dajati na podlagi predpisov ali pooblastil, ki izvirajo iz funkcije, ki jo opravljajo ti organi ali organizacije.

94. člen

Varovanje tajnih listin, podatkov in gradiva se nadrobneje uredi v posebnem pravilniku.

XI. SAMOUPRAVNI SPLOŠNI AKTI

95. člen

V samoupravnem sporazumu o združevanju v delovno organizacijo je opredeljeno, kateri samoupravni splošni akti se zlasti sprejemajo v delovni organizaciji.

96. člen

Vsi samoupravni splošni akti se potem, ko jih sprejme DS DO, ali ugotovi, da so bili sprejeti na referendumu z večino vseh delavcev v vsaki TO, objavijo na način kot to določajo statuti TO.

Samoupravni splošni akti pričnejo veljati osmi dan po objavi.

XII. PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

97. člen

Samoupravni splošni akti, ki so v nasprotju s tem statutom, se morajo uskladiti do konca leta 1978.

98. člen

Osnutek statuta pripravi posebna komisija, ki jo imenuje DS DO. Komisija posreduje osnutek odboru za splošne zadeve, družbeni standard in obveščanje, le-ta pa delavskemu svetu in družbenopolitičnim organizacijam. DS določi predlog statuta in ga posreduje v javno razpravo zborom delavcev. Predlog statuta mora biti v javni obravnavi najmanj 15 dni.

99. člen

DS DO razglasi, da je statut DO sprejet, če ga je sprejela večina delavcev vsake TO in DSSS z referendumom. Enak postopek kot za sprejem, velja tudi za spremembe in dopolnitve statuta, veljati pa začne osmi dan po objavi, ki se opravi na običajen način.

Oddelek poklicne šole

V sodelovanju s Poklicno lesno šolo iz Škofje Loke bomo organizirali oddelek poklicne šole za specializirane lesarske delavce v podjetju.

Šola izobrazuje že zaposlene za poklic »lesni delavec s specializacijo«. Poklic lesni delavec dopušča znotraj samega profila specializacijo že v času šolanja, in sicer:

1. Ostrilec lesarskih orodij
2. Lesni manipulant
3. Žagar
4. Izdelovalec lesarskih tvoriv — plošč
5. Sušilničar
6. Strojni obdelovalec lesa
7. Lepilec lesa
8. Obdelovalec površin
9. Lesar — monter

Predmeti, ki se poučujejo na tem oddelku so: slovenski jezik, samoupravljanje, strokovno računstvo, tehnologija lesa, poklicna tehnologija, varstvo pri delu, organizacija in ekonomika podjetij ter praktični pouk.

Kandidati po končani šoli pridobijo kvalifikacijo za ožje področje dela. Pogoj za vpis je končanih najmanj 6 razredov osnovne šole.

Pouk traja približno 18 mesecev (450 ur predavanja). Praktično delo poteka med delovnim časom pod vodstvom mentorja. Predavanja bodo 2-krat tedensko po 4 šolske ure v popoldanskem času v Bohinjski Bistrici, kjer je največ kandidatov.

S predavanji bomo začeli v drugi polovici novembra ali v začetku decembra 1978.

Do pričetka pouka imajo morebitni novi interesi še možnost vpisa v oddelek šole.

Če želimo dvigniti strokovnost, splošno razgledanost in samoupravljalno sposobnost ter kvaliteto naših proizvodov potem moramo razvijati izobraževanje delavcev v neposredni proizvodnji.

Le z usposobljenimi delavci v neposredni proizvodnji bomo lahko zagotavljali kvaliteto in ekonomičnost ter zahteve, ki jih od nas terjata vse bolj zahtevno tržišče in naša samoupravna stvarnost. Po končanem šolanju imajo kandidati možnost nadaljnega izobraževanja v svoji stroki.

V tovrstno izobraževanje želimo vključiti čimvečje število neposrednih proizvajalcev.

Blažević

Sestanek z učenci poklicnih šol

Zadnji dve delovni soboti smo organizirali sestanek z učenci poklicnih šol TO Tomaž Godec Bohinjska Bistrica in TO Rečica.

Udeležba na obeh sestankih je bila zelo dobra. Sestanek smo sklicali z namenom, da bi se z učenci pogovorili in ugotovili, kako se učijo in kakšne probleme imajo pri študiju.

Posebni pripomb ni bilo; iz razprave smo ugotovili, da učenje poteka zadovoljivo. Izrazili pa so željo, da bi radi prakso v delovni organizaciji opravljali po programu, ki je narejen za vse poklice, ker bi se s tem seznanili z vsemi delovnimi mesti

in deli. Na Rečici pa želijo delati v prototipni delavnici.

Skoraj vsem učencem v Poklicni lesni šoli v Škofji Loki matično podjetje plačuje malico in želijo, da bi tudi naša delovna organizacija krila malico, ki znaša 5.—din.

Uspeh, ki ga dosegajo v šoli, je zadovoljiv. Večina je učenje resno vzela in zato opravičeno pričakujemo, da bomo dobili dobre kvalificirane delavce.

Seveda pa moramo več skrbni posvetiti praktičnemu delu v podjetju, ker je od tega veliko odvisno njihovo praktično znanje.

Blažević

Razmišljanje ob tednu otroka

V mesecu oktobru je potekal teden, ki je bil posvečen otroku — teden otroka. Nekateri za to vedo, drugi se spomnijo ob poslušanju poročil in prebiranju raznih revij, mimo mnogih pa zdrvi neopazno, kot da ga ni in ga nikoli ni bilo. Človek pa se lahko prav ob teh trenutkih globoko zamisli in razmišlja o eni sami besedi, ki nam pomeni ogromno — našemu največjemu bogastvu — OTROK. Kaj ima danes naše najdražje bitje? Mnogi bi rekli, vse! Res, okoli nas stojijo lepe šole, varstveni vzgojni zavodi, imamo dosti prehrane zabave, razvedrila! Otrok ima danes vse tisto, o čemer pred mnogimi leti niti sanjati niso mogli ali smeli. Vendar to še ni vse!

katere bi marsikateri otrok dal svojo hrano, zabavo, lepe obleke in še marsikaj drugega.

Na vse to se mnogi spomnijo, da ni bilo časa takrat, ko tak

srečni otrok malo odraste, ima 16—17 let. Stopi še kako velik otrok med odrasle ljudi, utrujene od dela, pa tudi prepojene z izkušnjami in zvijačami. Takrat se cepijo poti na dobre in slabe. In pride čas, ko še kako radi rečemo, kako je ta ali oni slabo vzgojen. Kako predrzno se obnaša. Ni ga pa človeka, da bi si za takega »problematika« vzel čas in se z njim pogovoril, globoko, čustveno, razumevajoče! Vsak zdravnik nam zna povedati, da je pogovor s človekom dostikrat bolj koristen, kot vsako zdravilo! Vendar za vse to ni časa! Ko je otrok majhen ga ni, ko je še večji ga je še manj, in ko je malo starejši, je že velik problem, ki bi rabil ogromno časa.

Vse preradi valimo krivdo na šole in vzgojno varstvene zavode. Vendar nikar ne pozabimo, da nam vsaka šola lahko samo pomaga. Pri majhnem otroku smo prvi in najpomembnejši učitelji starši, za nami pa so oni, ki si učiteljski poklic pridobijo. Delo teh ljudi je tudi potrebno, ceniti ga moramo in jim zaupati. In če se bomo mi naučili vse to, potem bo vsaj nekaj vedel tudi naš otrok. Danes o svojem tovarišu, čez 10—15 let o svojem nadrejenem v DO.

Marsikdo, ki bo ta članek bral, si bo dejal: »Glej, glej, kako nam soli pamet, kakšna bosta le njena otroka, ko vse tako ve in zna!«

Da, vprašujem se dostikrat, kakšna bosta moja otroka. Pa ne zato, da zanju ne bi imela časa, da se z njima ne bi pogovarjala — mogoče še preveč! Zastavljam si le vprašanje, kako bo takrat, če bo eden od njih krenil po mojih poteh, ko bo še velik otrok stopil med različne ljudi! Bo našel trdno voljo in moč, da bo premagal težave in krenil s slabih poti? Se bo znal boriti v določenih trenutkih in reči ne? Kaj pa, če vsemu temu ne bo kos? Kdo mu bo pomagal najti poti iz labirinta, v katerem bo čut za razumevanje in čas za globok pogovor?

To pa so vprašanja, ki si jih lahko zastavi vsak človek! Obenem pa se tudi vprašujemo, koliko imajo naši otroci tistega, kar manjka nam, tako doma, kot v šoli in na cesti? In vprašujemo se tudi, kakšna dediščina bo otroku bolj koristila — betonska in milijonska ali moralna in zavestno bogatejša?

Bojana Štros

Marljivo delo rodi uspehe

Marxova vizija bodočnosti: »Današnje delo v tovarni bo odstopilo prostor združenemu delu, ki ga opravljamo z dobro voljo, vedrim duhom in veselim srcem.« (S. Dolanc, Delo, 11. december 1976)

V naši samoupravni socialistični družbi si sleherni dan prizadevamo, da bi na takšen ali drugačen način dosegli čim boljše uspehe pri vseh delovnih nalogah v gospodarstvu in drugod. Delavec je neposredni proizvajalec in ustvarjalec in lahko s prizadevnostjo in marljivostjo marsikaj doseže.

Tarnamo in tožimo o naših osebnih dohodkih, pogovarjamo se o nepravilnem vrednotenju delovnih nalog in opravil. Sklicujemo se na pravice, ki jih delijo delavcem naši samoupravni akti. Premalo pa mislimo na naše dolžnosti do skupnih interesov in ciljev. Zgodovina človeštva kaže, da je človek vedno delal in da je bil vedno v vseh obdobjih najuspešnejši tisti, ki je največ sposobnosti vložil v svoje delo, ki se je najbolj dajal in pehal za uspehi.

Življenje teče po svojih ustaljenih tirih, kritiziramo samo v ožjih krogih, s prijatelji, znanci. Na sestankih, kateri so namenjeni širšim razpravam, pa molčimo in potrjujemo in vse nam je čisto jasno. Če se ozremo samo po naših TO in DSSS, vedno nas žulijo nekje problemi. V večji povezanosti med seboj bi se jih tudi dalo reševati in jih lepo rešiti.

sistem DOTA

Ko ocenjujemo in nagradujemo svojega bližnjega pri delu in po delu, je pravilno, da objektivno cenimo in ocenimo njegovo delo, moramo pa preudariti vse vplive in pogoje, v katerih delavec doseže lahko čim boljše rezultate.

Mislim, da naša samoupravna politika kaže jasno začetane poti, katere uresničujemo, saj delavcu nudimo izobraževanje in napredovanje pri njegovem delu. Tako pomagamo izgrajevati samoupravljalca.

Z vso naglico se bliža konec tega leta. Morda bodo monotono zvenele naslednje besede: kaj in koliko lahko še naredimo za skupnost, za našo DO in navsezadnje tudi zase. Veliki filozof in borec za delavčevu boljše življenje — Marx je že pred mnogimi leti predvideval in slutil razvoj združenega dela v tovarnah, kjer bo z vsemi sredstvi upravljal proizvajalec sam in sam bo tudi gospodar družbenega bogastva. Zakaj torej ne bi gospodarili z dobro voljo in veselim srcem, skupaj bi se veselili in skupaj bi delili.

Vesna

Demonstracije delovanja novega vodnega topa ob vsakoletnem prikazu delovanja gasilskih naprav v TO Rečica

Obrambni dan v KS Dovje Mojstrana

Ničesar nas ne sme iznenaditi v današnjem svetu, polnem naspotij in nevarnosti. Jugoslavija in naš družbeni red sta mnogim trn v peti, zato moramo biti vedno pripravljeni braniti domovino in pridobitve narodnoosvobodilne borbe. Zato se je treba v miru pripravljati in učiti, da

bomo lahko uspešno odvrnili vsakega napadalca.

Prav zaradi tega je bil v KS Dovje Mojstrana izveden obrambni dan. Nosilec akcije je bila KS oziroma njen odbor, v pripravo akcije kot tudi njeno izvajanje pa so bile vključene tudi organizacije združenega dela z območja KS in tudi vse družbenopolitične organizacije. Zaradi boljše

pregleda nad akcijo in da se doseže čimvečji propagandni učinek med prebivalstvom so bili posamezni deli ločeni krajevno in časovno. Vendar so posamezne skupine imele povsem specifične naloge glede na položaj oziroma proizvodnjo, kar je tudi dobra vaja za primere naravnih nesreč.

Taktične predpostavke so bile naslednje: Naša država je neposredno ogrožena, začetek napada je pričakovati v nekaj dneh. Zaradi tega je izdan ukaz predsednika skupščine o aktiviranju vseh sil za obrambo.

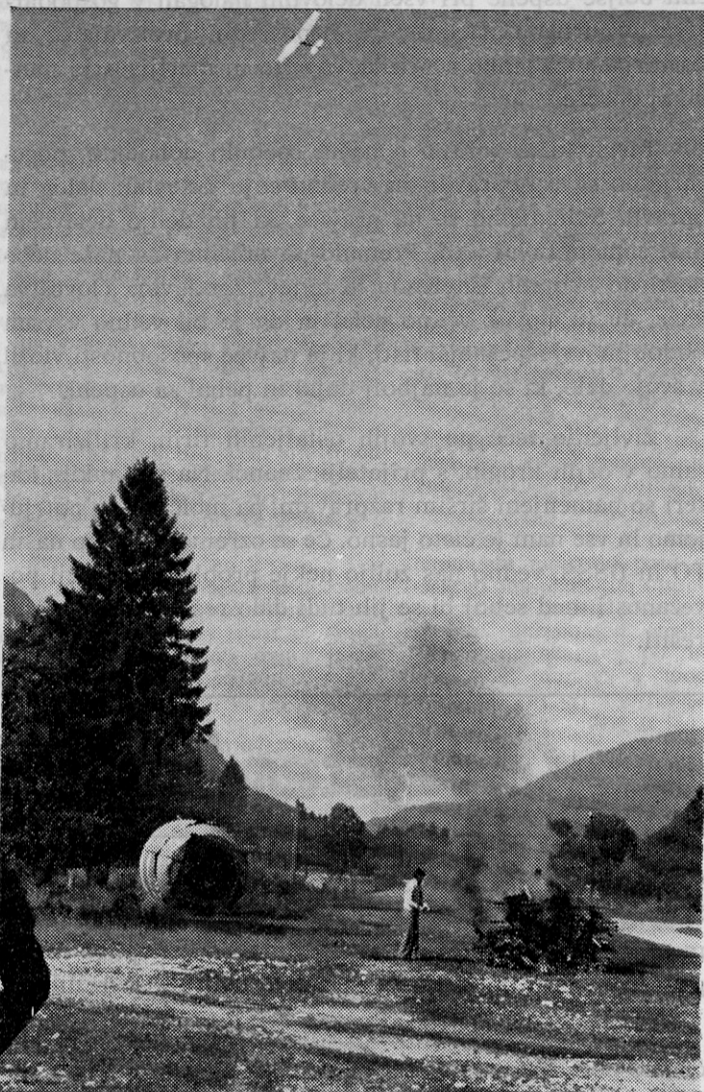
Še pred neposrednim napadom so bili zavarovani vsi pomembni objekti in komunikacije, gibanje je bilo omejeno na minimum, evakuirali so se dijaki osnovne šole ter starejši ljudje, poskrbljeno je bilo za prehrano prebivalstva, urejena lokacija za nastanitev prebivalstva ob samem napadu; le-tega je označil nizek prelet letala. Tedaj pa je bilo vzpostavljeno še uspešno sodelovanje gasilcev iz TO in KS, ekipe prve pomoči so reševale ranjence, enote teritorialne obrambe pa so uspešno zaustavile teroriste, ki so ogrožali mesto evakuacije.

Po zaključku akcij je bil še miting ter analiza akcije oziroma obrambnega dne.

Analiza je pokazala, da je akcija potekala uspešno, vendar so se pokazale tudi določene pomanjkljivosti kot na primer v TO Mojstrana, kjer močnejšega požara ne bi mogli sami pogasiti, pa ne zaradi neusposobljenosti, temveč preprosto zato, ker so hidranti, na katere smo vezani, prešibki. Treba bo resno razmišljati o nabavi motorne brizgalne, kajti vode je dovolj in le na ta način lahko uspešno rešujemo družbeno premoženje in lastna življenja.

Akcija, kot je bila ta, je bila koristna šola tudi v spoznavanju kraja, kjer delamo in živimo, ustvarjene so vezi in sodelovanja, ki so še kako potrebna tudi v miru.

Miro Kelbl

Letalo je naznanilo napad

Gasilci so v pripravljenosti

Praznovanje dneva JLA

Ko proslavljamo tako pomemben praznik kot je 22. december — dan JLA, se moramo zavedati, da v naši koncepciji splošnega ljudskega odpora ta dan ne predstavlja več samo praznika naše operativne vojske JLA, temveč postaja vse bolj praznik tudi vseh drugih komponent odpora — tudi civilne zaščite, teritorialnih enot, pa tudi vseh drugih množičnih organizacij, ki s svojim delom skrbijo, da se med

našimi ljudmi krepí obrambni duh in ljubezen do naše domovine.

Naše oborožene sile so sestavni del našega ljudstva. Ljudstvu so vselej pripravljene pomagati. Naše najmočnejše orožje za splošno ljudsko obrambo so ljudje, zato je treba pospešeno delovati, da bi si vsi pridobili čimveč znanja in zavesti. V tem smislu morajo delati tudi rezervni vojaški starešine. Njihova

glavna naloga je, da se stalno izobražujejo in sodelujejo v vseh družbenopolitičnih akcijah.

Vsakoletni program strokovnega izobraževanja je obsežen in zahteven. Organizacije ZRVS ga v celoti izvršujejo.

Vsakoletni zaključek našega delovanja so proslave ob dnevu JLA, ki jih organizirajo občinska konferenca ZRVS in krajevne organizacije. Temu se pridružujejo tudi aktivni ZRVS v osnovnih šolah, delovnih organizacijah in ostali delovni ljudje.

Okvirni program praznovanja dneva JLA:

1. V novembru in decembru — srečanje učencev osnovnih šol v občini z aktivnimi starešinami JLA;

Prvo nedeljo v decembru — nastop ekip v streljanju na strelišču v p. Boh. Bela.;

2. Od 11. do 21. decembra 1978 — tekmovanje ekip na Boh. Beli v odbojki, malem nogometu, kegljanju, šahu in streljanju;

3. 16. in 17. decembra 1978 — pod pokroviteljstvom občinske skupščine Radovljica bo v osnovni šoli A. T. Linhartaradovljica III. prvenstvo ljubljanske armadne oblasti v šahu;

4. Od 15. decembra 1978 naprej proslave v počastitev Dneva JLA po vseh krajevnih skupnostih v povezavi z delovnimi organizacijami;

5. Svečanosti ob imenovanju: — kasarne v Radovljici po narodnem heroju Antonu Dežmanu-Tončku

— kasarne na Pokljuki po narodnem heroju Jaku Bernardu;

6. Imenovanje Šolskega centra ali ene od ulic v Radovljici po narodnem heroju Antonu Dežmanu-Tončku;

7. V prvi polovici decembra bo proslava pri spomeniku žrtvam 3. bataljona Prešernove brigade na Pokljuki;

8. 21. decembra 1978 ob 18. uri bo občinska proslava v Festivalni dvorani na Bledu z naslednjim programom:

- slavnosti govor,
- kulturni program,
- podelitev plaket in priznanj.

Objava o napredovanju oficirjev in nižjih oficirjev.

Vabimo vse občane, da se pridružijo praznovanju tako pomembnega dne.

Blažević

Prešernova družba 1978

PREŠERNOV KOLEDAR 1979, bo kot osrednja knjiga zbirke letos še posebno zanimiv. V njem bodo poleg proze in poezije sodobnih slovenskih avtorjev tudi razprave o dogajanjih po I. svetovni vojni, pa prispevek o novem mednarodnem ekonomskem sistemu, o pojavu evrokomunizma, zapis o starih slovenskih mestih, informativno bogati zapis pred olimpiado leta 1980 v Moskvi, pa še vrsta drobnih zanimivosti in infomacij. Knjigo velikega formata, bodo krasile barvne reprodukcije slik znamenitega impresionista Matije Jame, obsegala pa bo okrog 200 strani.

Boris Režek: **CESTA NA MEJO**, roman — Sočno in živo napisana pripoved o koroških gruntarjih, njihovih hlapcih, deklah in dninarjih, ki oblikujejo in maličijo ljudi, tragična podoba razmer v predvojnem času, v kateri pa ob koncu le zaslutimo obljubo človeško boljših dni.

Miško Kranjec: **CARNI NASMEH**, dve povesti — Ob 70-letnici našega velikega pisatelja smo v zbirko uvrstili dvoje njegovih pripovednih biserov: »Čarni nasmeh« in »Pot med blaženec«. Obe lirsko otožni povesti bosta nedvomno ganili srce vsakega od bralcev.

Miran Ogrin: **VZHODNI VETER**, potopis — Naš znani potopnik je podnaslovil svojo pripoved: od Urala do Kitajske in do arabskih pustinj, v njegovih zapisih pa zaživi pred nami tisti svet, ki je od nekdaj buril domišljijo Evropejcev in ki še danes privlači s svojo tako drugačno, bogato raznolikostjo, skrivnostmi, posebnostmi in lepotami.

Draga Černelč, s sodelavci: **ALERGIJA**, zdravstveni priročnik — O alergiji, njenih vzrokih, posledicah in še zlasti o načinih zdravljenja, vemo vse pre malo, zato bo knjiga gotovo dobrodošla marsikomu in ne samo bolnikom.

Člani, ki so poravnali naročnino do 30. junija letos, bodo prejeli še nagradno knjigo:

Alan White: **PODNEBJE UPORA**, roman — Delo obravnava značilen primer nastanka in delovanja velemestne gverile na vročih tleh Ria de Janeiro. Prodorno in pisateljsko slikovito opisuje razmere v senci kapitalistične strahovlade, kakršna je značilna za mnoge dežele Južne Amerike, in vzroke, ki privedejo osrednje junake zgodbe do oboroženega upora z njegovimi tragičnimi posledicami.

Omenjeno knjigo lahko prejmejo tudi tisti naročniki, ki so se naročili na zbirko po 30. juniju, le da bodo morali ti doplačati zanj 50.— dinarjev (broširana) oziroma 65.— dinarjev (vezana).

Vse knjige bodo člani — naročniki prejeli v drugi polovici novembra.

Šolska zgodbica

Jesenski časi v mestu in na vasi...
Odrpta na široko so že šolska vrata.
»Kako bo Jurček v šoli vozil?« zdaj se s strahom vpraša ata.

Teta Francka z glavo kima, saj ne more razumeti, ker otroka sama nima.
Mama pa tolaži ata, češ da ne ve, kaj sploh imata, zdravega sina, ki bo vse od sebe dal!

Pride tista težka ura, nobeden se ne zasmehi.
Sinko skriva spričevalo, strašno ata se boji!
Ko ocene ata gleda, kakor stena prebledi,
eno takšno mu primaže, da se s hlačnic pokadi!
Jezno krega se na sina, mama pa miri oba,
teta Francka z glavo kima, ker otrok pač ne pozna!

Sindikalni izlet po Jugoslaviji

Po večkratni preložitvi izleta po Jugoslaviji v organizaciji Generalisturista Bled smo se le napovedno odpravili na pot 20. oktobra.

Z avtobusom smo se zgodaj zjutraj odpeljali na letališče Brnik. Bilo je dovolj časa, da smo si privoščili že zajtrk in si z žganjem preganjali strah, saj je bila večina pred prvim poletom z avionom.

Na povabilo steverdese smo se pomaknili proti vходу in naprej proti letalu ter se udobno namestili po sedežih. Kmalu smo vzleteli. Ko smo se dvignili nad oblake, nas je pristrčno pozdravilo pravkar vstajajoče sonce, pod avionom pa se je razprostirala megla in občutek smo imeli, da se peljemo po belem morju. Med poletom smo bili deležni zajtrka in komaj smo si dodobra opomogli, že je bil najavljen pristanek na letališču Surčin v Beogradu.

Po pristanku smo počakali na avtobus, ki nas je odpeljal skozi Beograd, mimo zvezne skupščine, zgradbe CK ZKJ, čez Savski most ter mimo kongresne dvorane Sava in končno prispele na železniško postajo. Tam nas je že čakala prva skupina izletnikov — udeležencev sindi-

polja, Bijelopolja, Mojkovca, Kolašina do Titograda, kamor smo prispeli ob 6. uri zvečer. Med deveturno vožnjo z vlakom smo prepotovali 476 km.

Med vožnjo smo si ogledovali progo, ki menja svoj karakter od ravninske do visokogorske železnice. Proga je speljana preko treh kanjonov: pri Divčibaru, Zlatiboru in pri Kolašinu, kjer doseže tudi največjo nadmorsko višino.

Omenjena proga se smatra glede gradbenih del med najtežje proge v Evropi. Potovalna hitrost vlakov je od 75—120 km/h. Proga je karakteristično gorska, saj so vzponi od 16% do 25%. Najnižja nadmorska višina je 3 m v Boru in najvišja 1032 m v Kolašinu.

Najzanimivejši del te proge, ki jo smatrajo tudi za najbolj atraktivno v Evropi, je v tem, da se 24% dolžine nahaja v predorih, ki jih je 254, njihova dolžina pa znaša 114,5 km.

Med njim so najdaljši predori Sozina 6.170 m, Zlatibor 6.169 m, Trebišica 5.170 in Goleš 4.949 m.

Da bi premagali vodne in višinske prepreke je bilo potrebno zgraditi 206 betonskih in 28 železnih mostov v skupni dolžini 14,5 km. Najatraktivnejši most

bil tov. Tito. Zajema področje SR Srbije in SR Črne gore. To je edina povezava Črne gore z osrednjim delom države. Železniška proga vodi skozi hriboviti in ravninski del obeh republik. Ob progi se v neposredni bližini nahajajo rudniki železove rude (okrog 1.000 milijonov ton), nikljeve rude (250 milijonov ton), tako da je proga tudi gospodarskega pomena, saj zblizuje in krajša poti raznih transportov, ki so poprej morali prepeljati veliko več kilometrov.

Izgradnja proge pa je prinesla možnost za še večji razvoj tudi turizmu. Skrajšala je potovalni čas od Beograda do morja. Iz 12-urnega potovanja z avtobusom je sedaj možno z vlakom priti na morje v 7—8 urah. Večja povezava je tudi s turističnimi središči v notranjosti Črne gore.

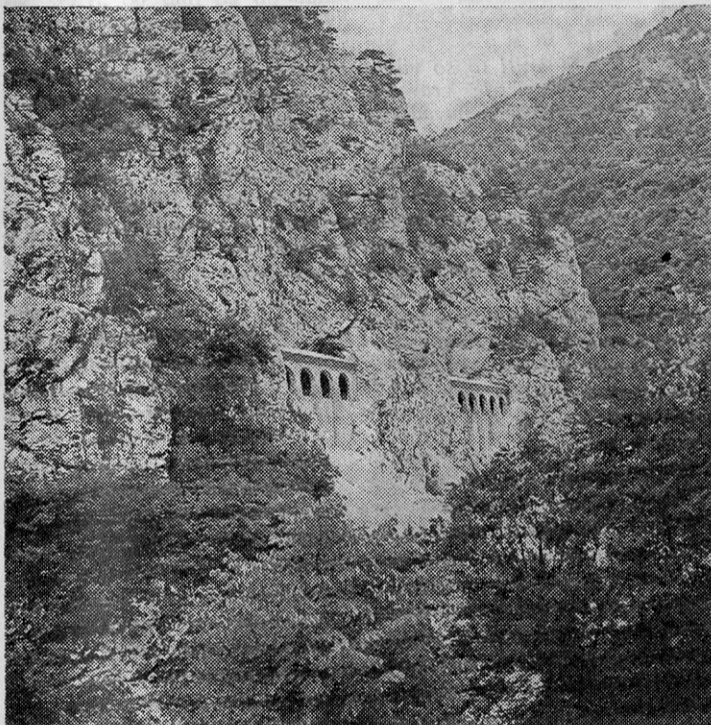
Ves čas vožnje je bilo precej živahno. Jedače in pijače je bilo na pretek, mimogrede smo opazovali še slikovito pokrajino, ki se nenehno spreminja. Nekaj časa smo se vozili po predorih, ravninah, pa po soteskah ob rekah in nad njimi, kot so Kolubara, Kladomba, Lima, Tara in Morača.

Proti večeru smo prispeli v Titograd, kjer smo se namestili v hotelu Crna gora. Tu smo večerjali, po večerji pa smo lahko poslušali znano glasbo Črne gore v gradski kafani. Nekateri tega nismo zmogli, pa so raje odli počivat, saj je bila pot naporna.

Branko Urh
(se nadaljuje)

Skupina udeležencev izleta pred spomenikom in grobnico narodnih herojev Črne gore v Titogradu — foto: Ažman

Galerije v predoru mimo kanjona LIMA

kalnega izleta Železarne Jesenice, ki so prileteli 3 ure prej.

Čakala nas je dolga pot po železnici Beograd—Bar. Razporedili smo se v vagone. Pot nas je vodila iz Beograda preko Resnika, Vreocija, Lajkovca, Valjeva, Kosjeriča, Požege, Titovega Užica, Zlatibora, Priboja, Preije.

je Mala Rijeka, ki je dolg 498 m in visok 137,5 m. Drugi največji most je Ljubovodža, dolg 450 metrov, zatem Uvac, 308 m dolžine.

Progo Beograd — Bar so pričeli graditi leta 1952, dograjena pa je bila leta 1976. Kot prvi potnik na uradno odprti progi je

Krajevna skupnost Gorje, katera združuje na svojem zelo raztresenem in med seboj oddaljenem območju deset vasi, je letos jeseni dobila lepšo podobo. Pred leti so krajanji uspešno izglasovali na referendumu ureditev kanalizacij in asfaltiranje cest. Sredstva so se in se še stekajo na žiro račun krajevne skupnosti Gorij. Letos se je že dobro izkazalo, kam so se stekala.

Dela v tej krajevni skupnosti so bila živahna, vreme je bilo naklonjeno. Razširitev in utrjevanje cestišč ter polaganje asfalta je napredovalo dokaj hitro.

Krajevne ceste še niso vse asfaltirane, toda začelo se je in vsako leto bo več asfaltne cestišča v Gorjah. Letos so dobile asfalt naslednje vasi: Podhom 165 m, Spodnje Gorje 110 m, Poljšica 934 m, Mevkuš 256 m, Vi-

šelnica 291 m in Zgornje Gorje 280 m. V Zgornjih Gorjah je bila asfaltirana tudi ceta na pokopališče v dolžini 87 m, obnovljena asfalta pa je bilo 200 m (vse mere so v dolžinskih metrih). Pred prostori KZ Bled v Gorjah in pri samopostrežni trgovini Specerija Bled v Gorjah je bilo položenega 1237 kvadratnih metrov asfalta, pri Osnovni šoli bratov Zvan pa je bilo asfaltirano igrišče za razne športne igre 570 m². Od cestnega zemljišča v Spodnjih Gorjah (pri trgovini Specerija Bled) do Zgornjih Gorij pod Višelnico je bil asfaltiran odsek v dolžini 724 m. Odsek in dela na njem je financirala samoupravna komunalna interesna skupnost pri občini Radovljica v višini 700.000,00 dinarjev. Asfaltiranje pri šoli so financirali KS, šola, IS Radovljica in TKS Radovljica. Asfaltiranje pred prostori KZ Bled in pri samopostrežni trgovini Specerije, sta ta dela tudi sami financirali.

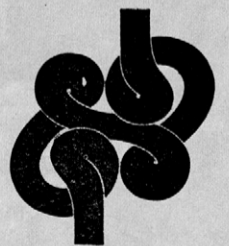
Po vaseh je bilo skupaj asfaltiranih 2323 m cestišč, kar je šlo iz sredstev samoprispevka in dodatnih sredstev krajanov v višini 1.800.000,00 dinarjev. V vsoto je všteto tudi delo razširitve in utrjevanja cestišča, ureditev kanalizacije v Zgornjih Gorjah in gradnja opornega zidu. Treba je omeniti, da je LIP Bled prispevala 25.000,00 din in Železnina MERKUR — TOZD Radovljica 5.000,00 dinarjev, za kar so jim krajanji Gorij še posebej hvaležni. Vsem drugim delovnim organizacijam, katere tudi zaposlujejo delovno silo iz Gorij, pa naj bo to za vzgled!

Krajevna skupnost Gorje je prispevala iz samoprispevka tudi za asfaltiranje ceste od križišča Krnica—Pokljuka do mostu preko reke Radovne v Krnici v dolžini 470 m (320.000,00 dinarjev). Ta znesek pa ni všteta k prej omenjeni vsoti. Sicer je to cesta III. reda in bi moralo Cestno podjetje Kranj to samo asfaltirati.

V vasi Višelnica so uredili odvod meteorne vode, preurejena

pa je tudi cestna razsvetljava v Grabnu (Sp. Gorje) in ob cesti v Vintgar. Elektro Žirovnica je postavila novo trafo postajo na Hotunjah in ojačala elektrovod, spomladi pa bodo napeljali še druge nove elektrovođe.

Novo trafo postajo pa so postavili tudi v Gorjah v novem naselju. Še letos bodo zaključena dela pri kanalizaciji v Spodnjih Gorjah, ki bo potekala od trgovine Specerija skozi novo naselje in del starega naselja do priključitve pri elektro podjetju ELMONT (bivša Gorjana) v Spodnjih Gorjah. Tudi ta dela bo financirala SKIS Radovljica, po predračunu pa ta investicija znaša 2.600.000,00 dinarjev. Menim, da bi bilo dobro asfaltirati tudi dvorišča pri novih blokih v Spodnjih Gorjah.

Vsa cestna dela, kanalizacija in oporni zid, je izvajalo GOP Grad iz Bleda, za asfaltiranje pa je skrbelo Cestno podjetje iz Kranja. Ljudje so opravili precej prostovoljnih delovnih akcij, posebej pa se je izkazala vas Poljšica, katera pa je dobila temu primerno največ asfalta.

Potrebno pa bo seveda še zagrabiti za kramp in lopato, saj vsa dela še niso zaključena. V Gorjah pa se je, kot ste imeli priliko prebrati in videti v samem kraju, izkazalo, da je v skupnosti moč in da se z združenimi močmi kaj tudi naredi!

Preuredila Vesna
Jože Ambrožič

Most čez Malo Rijeko

Anglija za začetnike

(drugo nadaljevanje)

Amsterdam! Prvi vtis na to mesto je precej drugačen kot ga človek pričakuje. Novi del mesta je zgrajen na izsušenem delu močvirja, zato je okolje vse peščeno. Ob besedi Amsterdam človek najprej pomisli na kanale in tulpe. Kanalov in bark ter hidrogliserjev v tem mestu res ne manjka, tulpa pa ves čas bivanja v Holandiji nisva srečala, pa čeprav je bil takrat čas zanj.

Nisva si belila glave, kje bova našla kakšen cvet, pač pa sva poiskala mojega znanca. Ustavi-la sva se pred zelo staro štiri-nadstropno stavbo, kjer sva pozvonila in vrata so se nama odprla, toda bilo pa ni nikogar. Splezala sva po strmih stopnicah v četrto nadstropje ter se prijemala za vrh, ki je speljana od pritličja pa do vrha. Ta vrh (kot so nama kasneje povedali) služi za odpiranje vrat, tako da iz četrtega nadstropja lahko odpreš vrata.

Najina gostitelja sta naju po majhnem šoku zelo lepo pogostila. Toda z njihovo večerjo sta nama naredila le velik apetit, tako da sva se po večerji lotila še najine popotnice, sicer bi naju pobralo.

Naslednje jutro je bila nedelja. Gostitelja Klaus in Vicke sta nama pripravila gosposki zajtrk. Na mizi je bilo polno dobrot, ampak kar s strahom sva se usedla, da ne bi bila spet lačna od nje kot prejšnji večer.

Holandci so v glavnem zelo zdravi ljudje. Zdravje je pač odvisno v veliki meri od zdrave prehrane in te njim ne manjka. Maščob, sladkorja, ogljikovih hidratov in podobnih močnih jedi uživajo zelo malo. Postregla sta nama z več vrst kruhom: rženega, ajdovega, sojinega in še črnega, podobnega kot bi jedel zmlate fige z žaganjem. Tudi jogurt je pogosto na mizi za zajtrk. Masla si namažejo toliko, da malo zadiši; namesto marmelade so nama ponudili arašidovo kremo.

Popoldne smo izkoristili za ogled mesta. Imela sva dobrega vodiča, zato se je moj prvi vtis iz Amsterdama močno popravil. Nekaj pa se mi je zdelo zelo ne- navadno — v tem mestu živi zelo veliko črncev. Lahko bi rekel skoraj četrtnina ali vsaj petina. Nizozemska je bila kolonialna dežela in z južno Ameriko, kjer so imeli še do nedavnega kolonijo Gvajano, so na veliko vozili sužnje in jih uporabljali za najslabša dela: tako je pač še danes mnogo temnopoltih prebivalcev.

Mimogrede sta naju gostitelja peljala v protestantsko cerkev. Notranji videz je bolj podoben operi ali gledališču kot pa cerkvi.

Nizozemci tudi zelo radi kole-sarijo. Gostitelja sta nama pre-skrbela dva stara bicikla in po-poldne smo jo mahnila proti Haarlemu. Med potjo nismo srečali drugega kot vodne kana-

Značilnost holandske pokrajine

le, mlīne na veter in črede živine. Zivinoreja je pri njih zelo razvita in kmetje so pravi go-spodje, kmetije na prvi pogled

sploh ni videti, kajti to so vile s krasnimi vrtovi, le zraven imajo velike hleve z navadno po več ducati živine.

Med potjo smo se ustavili pri Klausovem bratu, ki si je pred kratkim zgradil hišo. Seveda naju je zanimalo, kakšno gradnjo imajo. Moram reči, da je gradbeništvo na visoki ravni, vendar pa sem močno pogrešal les. Ta surovina je pri njih zelo draga, zato raje uporabljajo druge materiale, ki pa učinkujejo mnogo bolj hladno kot les.

Poslovia sva se od Amsterdama. Našla sva primeren kraj za štop in po nekaj minutah nama je ustavil prijeten Azijec. Možič ali fantič blizu tridesetih let se nama je predstavil za Indonezija iz Singapura, ki da študira ekonomijo v Antwerpnu. Bil je dobro situiran, zato s študijem ni preveč hitel. In, kot je bilo najinemu šoferju ime, nama je razlagal o indonezijski politiki, zgodovini in gospodarstvu; moja predstava o tem delu sveta se je popolnoma spremenila. Fant se je tako razgovoril, da sploh nisva videla, kdaj smo prešli nizozemsko-belgijsko mejo. Meje v državah Beneluxa so namreč zgolj formalnost, le tovornjaki in avtobusi se morajo ustaviti zaradi plačila nekakšne takse. Marsikateri na to pozabi in v Belgiji naleti na hude težave. Kot bi trenil, smo bili v Antwerpnu, v prestolnici flamske govorečega dela Belgije. Pripeljali smo se na glavno postajo. Poslovia sva se od prijete-nega človeka in ob slovesu naju je povabil v Indonezijo. Seveda sva povabilo z veseljem sprejela in mu obljubila, da se v bližnji prihodnosti vidimo v Singapuru, seveda če, če, če...

(se nadaljuje) Max

Volja zmaguje

Društvo paraplegikov SRS je pred dnevi v športnem parku Kodeljevo pod pokroviteljstvom ČGP Delo organiziralo deveti memorial prof. Bojana Hrovatina. To je bilo odprto športno prvenstvo paraplegikov Slovenije, katerega so se udeležili tudi »vozičkarji« (tako si pravijo sami) iz Hrvaške, Srbije, Vojvodine in Kosova. V soboto in nedeljo se je tako pomerilo več kot sto tekmovalk in tekmovalcev v vzporednem slalomu, atletskem mnogoboju, šprintu, metu kopja in bombe v cilj ter v košarki.

»S športom se paraplegiki organizirano ukvarjamo od ustanovitve društva, to je od

leta 1969. Neorganizirano pa smo začeli že štiri leta prej.« Tako je pripovedoval Jože Okorn, podpredsednik društva in referent za atletiko. »Vsakoletna tekmovalna posvečamo profesorju Hrovatinu, ker je bil pravi on tisti, ki je leta 1965. leta organiziral in spodbujal športna tekmovanja kot najboljšo obliko okrevanja. Memorial oziroma športno tekmovanje je po udeležbi vsako leto številnejše. Lani, na primer, so poleg članov slovenskega društva tekmovali tudi paraplegiki iz Hrvaške. Letos so prišli še iz Srbije, Vojvodine in Kosova. Morda nam bo uspelo, da si bomo zagotovili prihodnje leto že med-

narodno udeležbo. Če pa govorim o naših slovenskih paraplegikih, se jih več kot polovica od 500, kolikor jih je včlanjenih v društvo, aktivno ukvarja s športom.«

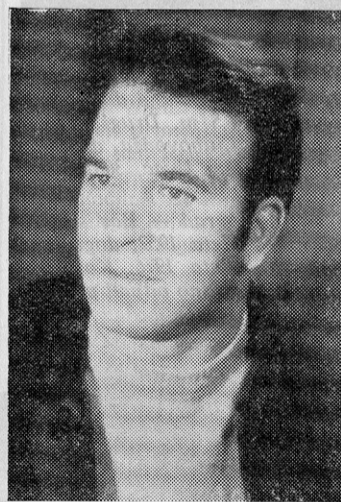
Paraplegikom športna tekmovanja ne pomenijo le športnih uspehov, ampak »tisto drugo«, to je srečanja, razgovore in ne nazadnje izmenjavo izkušenj, kakor tudi sklepanje in obnavljanje prijateljstev. Kogar koli sem vprašal, kaj misli o tekmovanju, vsak je na prvo mesto postavil pomen takih srečanj predvsem za psihično rekreacijo. Paraplegiki so namreč zaradi navezanosti na voziček omejeni v gibanju in zato največkrat osamljeni. Taka srečanja jim zato pomenijo veliko več kot le športno udejstvo-vanje. »Kot prerojena pridem domov s takega tekmo-vanja,« je dejala Frančiška

1970. leta član državne reprezentance. V marsikateri disciplini, posebno atletiki je za razred boljši od ostalih. »Treniram dvakrat na teden pred tekmovanjem pa vsak dan štiri do pet ur. Sicer

pa... Doma sem na kmetiji pri Podnartu. Delam lahko le malo. Popravljam stroje, tudi drva sekam in še kakšne druge malenkosti postorim.« Andrej Agnič (Iz Delavske enotnosti)

Predstavljamo vam predsednike IO DS DO:

Jože MAROLT se je rodil 11. januarja 1943. V naši DO se je zaposlil leta 1962 v TO Rečica v

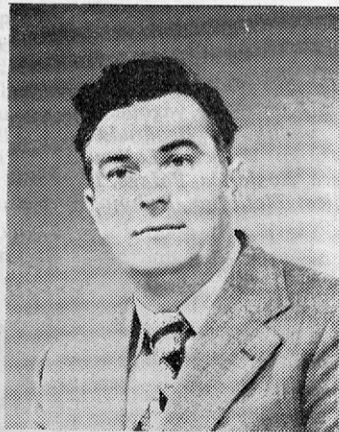
oddelku za strojno vzdrževanje kot ključavničar. Med delom je napravil srednjo strojno šolo. Sedaj obiskuje višjo šolo za varnostnike.

Jože je poleg rednega dela in študija opravljal in opravlja še razne funkcije. Med drugim je bil član DS. Sedaj je predsednik SIS za izobraževanje TO in predsednik odbora za splošne zadeve, družbeni standard in obveščanje DO.

Med drugim je aktiven športnik in športni funkcionar.

Janez STARE, ing. je bil rojen dne 24. 7. 1939. V naši DO se je zaposlil avgusta 1960 kot pripravnik v pripravi dela. Delal je tudi na delovnem mestu izmenovodja v žagalnici v naši TO in na Re-

čici. Krajši čas je delal v tehničnem sektorju podjetja, nato pa je prevzel delo vodje oddelka opažnih plošč, kasneje pa vodje oddelka operativne priprave dela. Sedaj opravlja posle vodje oddelka za pripravo proizvodnje.

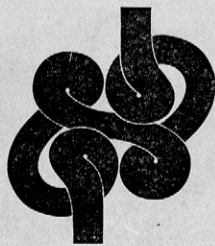
Ob svojem delu je dokončal tudi višjo šolo lesnoindustrijske stroke. Vsa leta ga poznamo kot aktivnega delavca na področju samoupravljanja, večkrat je bil član DS — DO in TO, ter drugih odborov in komisij. Bil je predsednik DS TO in namestnik predsednika DS DO. V tem mandatu pa je bil izvoljen za predsednika odbora za gospodarjenje.

Vsa leta je tudi aktivno družbenopolitično delaven in to v podjetju, KS in občini, kjer opravlja različne pomembne funkcije.

Franc BUČAR je predsednik odbora za organizacijo, kadre in stanovanja. Obširneje smo o njem napisali ob predstavitvi sekretarjev OO ZK.

Marjan Peternelj — najboljši v metu diska

Ševarac. »Kadar se pripravljam na tekmovanja, pravzaprav pozabim, da sem v vozičku,« je dejal Jože Radej iz Blance. »V športu sem našel del smisla življenja. Lahko rečem, da je ravno šport tisti, ki mi je pomagal prek najhujše krize v prvih dneh invalidnosti,« je pripovedoval Marjan Peternelj, nekdanji delavec LIP Bled, ki je bil tu zaposlen, dokler se ni ponesrečil. Marjan Peternelj je vzel šport resno in z veseljem. Že devet let se ukvarja z njim in je od

Kronika Bleda

(Tretje nadaljevanje)

Začela so se arheološka izkopavanja na otoku, ki so prinesla to kar so predvidevali in lahko rečemo še več — Blejski otok z vsem kar obsega in kar je pokazal, spada med vrhunske slovenske kulturne spomenike. Ta izkopavanja je vodil dr. Vinko Sribar, restavratorska dela pa je prevzel kot že na gradu arh. ng. Tone Bitenc, ki ga je ob finansiranju Zavoda za pospeševanje in razvoj turizma na Bledu ob visokih posojilih tudi dovršil, slovesno pa so odprli za obiskovalce v letu 1972.

In še ena akcija je stekla v tem letu, ki jo je šteti prav gotovo med najpomembnejše na Bledu — začeli so z gradbenimi deli na sanaciji Blejskega jezera — seveda po obširni razpravi in pritegnitvi številnih naših priznanih znanstvenikov, med katerimi moramo omeniti med prvimi dr. Jovana Hadžija, pa tudi ing. Stanka Bloudka. Jezero je začelo bolehati in potrebno ga je zdraviti — to je bilo mnenje vseh. Dela so kot rečeno stekla, prva voda pa je pritekla po cevovodu iz Radovne, ki so jo zajeli v Grabčah, pa skozi predor, ki je služil obnem blejskemu vodovodu do Zg. Gorij, od tam pa do Male Zake. In to je bilo v letu 1964.

V letu 1964 so tako spustili v jezero 250.000 m³ na sek, pozneje pa so ta pritok povečevali in v letu 1969 je bilo že 957.000 kubičnih litrov na sek. Seveda pa je to povzročilo reakcijo, kot povečanje alg in drugih hranilnih snovi, o čemer se je razvila obširna razprava — vendar o tem posebej kaj več.

V teh letih pa moramo zabeležiti, da so zopet bile na vrsti manjše ali večje modernizacije Hotela Park, Uniona, v Hotelu Krim so uredili boljše možnosti za gostinsko šolo, ki je poslovala v okviru hotela, dokupili pa so Plemljivo hišo na Prešernovi cesti in pozneje še Vilo »Moj dom« od dedičev Mežan Marije. Na vrsti je bila tudi adaptacija Hotela Trst, od koder so spraznili pisarniške prostore in s tem pridobili okoli 80 ležišč, iluminacijo Blejske skale in gradu in modernizirali camping v Zaki z novimi sanitarijami in recepcijskimi prostori.

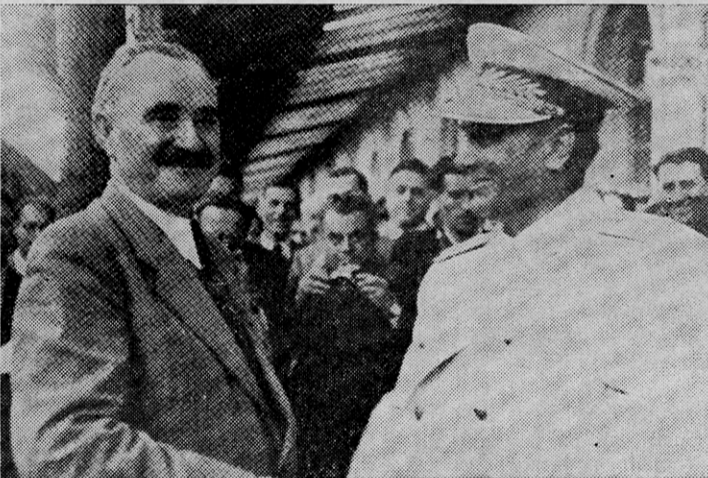
Leto 1963 je pomembno zaradi takratnega obiska. Prvič so na Bledu v tem letu presegle nočitev tujih gostov iz prevojnih časov — to je leta 1939. Takrat so zabeležili na Bledu 132.068 nočitev, v letu 1963 pa 156.993. Torej mejnik, ki ga moramo omeniti!

Kot kronisti moramo zabeležiti le kak napredek v vsem o turistično gostinski dejavnosti na Bledu pa je prav obratno v komunalni uredjenosti in službi. Bili so brez snežnih plugov, pa so želeli v tem času privabiti goste tudi pozimi, odvoz smeti se je vršil z odprtimi traktorji, za košenje trave po parkih in livadah so lahko uporabljali koso. Okrasna drevja v parkih so padala, ni pa bilo nadomestila, vse več novih, pa tudi že obstoječih cest so bile brez asfaltna prevleke.

Tudi SPV v letu 1966 je prineslo nekaj koristi, poleg samo propagandnih učinkov. Ze za Evropsko prvenstvo v veslanju v letu 1956 so zgradili v Mali Zaki čolnarno — za tiste čase najbolj sodobno daleč naokoli — s tribunami v Veliki Zaki in ureditvijo obrale. Sedaj za svetovno prvenstvo so prireditelji v Slovenije, ki ji je takrat načeloval Boris Kocijančič pa so uredili cestišča iz Rečice proti sodobno ciljno hišo, moderno veslaško stezo in pa Veslaški dom z večjo restavracijo v spodnjih prostorih, ki je služila blejski ponudbi v celoti. In kar je posebej pomembno so s temi stavbami odstranili veliko močvirje, ki je do takrat kazilo ta del blejske obale v hali Zaki.

Vse večja dejavnost turističnega društva na Bledu, predvsem pa oskrbovanje in postavitve novih turistično rekreacijskih objektov je pripeljala turistične delavce na Bledu na misel, da osnujejo posebno telo, ki naj bi prevzelo že zgrajene objekte in pa mislilo na izgradnjo novih. Tako so res leta 1965 na iniciativo TD Bled osnovali Zavod za pospeševanje in razvoj turizma, Bled. Že v začetku je ta zavod prevzel camping, minigolf, grad, grajsko kopališče, otok, trgovino, festivalno dvorano. Ne bi dosegel svojega namena, če bi to prevzeto le vzdrževal. Začel je misliti na restavriranje Blejskega otoka, ki je bil tega tudi potreben, povečanje in modernizacije campinga, zajel pa se je tudi za novo in to za postavitve žičnic na Zatrniku in gmajni. Danes lahko govorimo o smelosti tako nizko akumulativne organizacije, ne take investicije in to pod težkimi pogoji.

Da pa takšna smelost, je prav gotovo razlog v ustanovitvi igralnice — Casino 1.1965 — najpreje v sodelovanju z italijanskim partnerjem, nato krajši čas z ameriškim, nato pa se je osamosvojila. Svoje prostore so imeli najpreje v Hotelu Jelovica, pa v Golf-hotelu in nato zopet v Hotelu Jelovica. Vendar uspeh te igralnice le ni bil takšen, da bi pokrival težke obveze — zato je ta zavod v težavah, saj je težko obstoječega vzdrževati in pri tem imeti še velike načrte, če si pa odvisen le od vstopnic, ki jih lahko vnovičiš, ko čakaš na goste pri raznih objektih. Pri tem pa še nihajoče turistične sezone, mile zime in muhasto vreme!

Georgij Dimitrov in Maršal Tito ob prihodu na Bled

In ko že govorimo o igralnici naj le omenimo, da smo igralnico na Bledu že imeli v letih po prvi svetovni vojni. Igralnico je uredila inozemska družba v takratni Kazini. Obetal se je takrat večji dohodek blejski občini, kot je kazala sklenjena pogodba po 1000 din pavšalno na dan, poleg tega pa večji začetni znesek.

Vendar, pojavila so se razna mnenja »za« in »proti« igralnici, to se je preneslo na politično polje, predvsem izven Bleda, saj doma so bili, vsaj na videz — vsi za igralnico že zaradi lahkega dohodka!

Vendar, ko je eden od beograjskih veljakov izgubil večje vsote, je bilo dovoljenje dokončno zavrnjeno in tako z igralnico ni bilo nič vse do leta 1965.

Končno tudi novi hoteli!

Že smo povedali, da se je v letu 1968 premaknilo v gradnji hotelov. Res ne v takšni meri kot smo želeli, pa vendarle. Takrat je bilo v blejskih hotelih 1411 ležišč, v gostiščih 75, počitniških domovih 539, največ pa v zasebnih sobah 1650, skupaj v vsem 3.675. Hotelske hiše pa so imeli naslednje: Hotel Toplice z dependansami Jadranom in Trstom, Hotel Jelovica z Mežakljo, Bogatinom in Blegašom, Hotel Triglav z Evropo in Krim, Hotel Lovce ter Hotel

Park. V tem letu pa so začeli graditi Hotel Garni-Kompas, torej večjih restavratorskih prostorov in kuhinje. Pridobili so tako na Bledu 113 ležišč in 50 pomožnih. Hotel Toplice, vodilni hotel na Bledu je že tudi zahteval obnovo in so ga preko zime v celoti obnovili in modernizirali — da je pač lahko obdržal svoje dobro ime. Uspela pa je tudi z gradnjo Holeta Golf v Zelečah na izredni lokaciji, dvignjeni nad obalo jezera. Odprli so tudi prostore Vile Bled za začetek za potrebe umetniških razstav, na gladini jezera pa so se pojavili prvi labodi, darilo Hansa Kaiserja iz Davosa — pripeljal jih je pet, ostali so le trije — danes pa je čreda labodov številna — šteje 13 članov.

Pri tem ne gre pozabiti, da Park Hotel le ni zmožeg za tisti čas precejšnje investicije Golf-Hotela. Zato je prišlo do integracije z ljubljanskim Viatorjem, ki je gradnjo nadaljeval, s tem pa se je pojavil nov činitelj v nadaljnjem turističnem življenju na Bledu. Kot pogoj te integracije pa je bila zahteva delavcev v Park-Hotelu izgradnja novega Park-Hotela, ki je kazal vse več znakov dotrajnosti in tudi nevdrževanja.

Končno so po večjih razpravah uvideli v radovljiški občini, da brez urbanističnega načrta ni misliti na povečani načrtni razvoj Bleda. In tako je Bled v letu 1969 končno dobil urbanistični načrt, ki so ga v vseh dotedanjih pripravah od geometrijskih podlog še izpred vojne ing. Černivca, pa do raznih zasnov arh. Marjana Šorlija, omenjenega natečaja delnih zazidalnih načrtov arh. Jože Kranjčiča, arh. Stanka Rohrmana in najbrže še nekaterih pa seveda lastnih zasnov pripravili na Zavodu za urbanizem na Bledu, prav na njem pa

V slovo Cirilu Stanovniku

Težke življenjske razmere so ga v mladosti prisilile, da je moral kot otrok zapustiti svoj rodni dom in si z delom hlapca služil skromni kos kruha. Mnogo prezgodaj je moral spoznati težako delo gozdnega delavca in železarja. Sezonsko delo in težke življenjske razmere so ga pripeljale v naš kraj z upanjem, da bo tu našel stalno zaposlitev. Zaradi svoje skromnosti in delavnosti je tudi tu spoznal veliko prijateljev. Poleg rednega dela se je povsem posvetil svojim najmlajšim in bil presrečen, da jim nudi vse, za kar je bil sam prikrajšan.

Bogat z delovnimi izkušnjami se je zaposlil v našem podjetju. Težako delo od mladosti ga je prisililo, da je moral zapustiti svoje delovno mesto in se predčasno upokojiti. Tudi v letih upokojitve je tesno živel z nami in mnogo noči skrbel za varnost na obratu Lancovo.

ZAHVALA

Ob smrti dragega očeta

CIRILA STANOVNIKA

se iskreno zahvaljujem delovni organizaciji LIP Bled za podarjeni venec. Zahvaljujemo se tov. Muleju za poslovilne besede, godbi na pihala iz Gorij in vsem, ki so ga spremili na zadnji poti.

Zalujoča žena Pavla,
sin Ciril in hči Pavla

vse do leta 1965. Pridobival si je vse večji ugled in glas po Evropi, privabil pa je vse pomembnejše glasbenike in ljubitelje te vrste glasbe iz domačih središč posamezne pa tudi že iz tujine.

In v istem času jih je navzela misel, zakaj ne bi Bled imel svoje Slovenske popevke v Festivalni dvorani. Prijeli so za delo in že leta 1962 so peli na Bledu prvo »Slovensko popevko«, ki je trajala tri dni. Med najbolj priljubljenimi »vižami« je bila pesem »Mandolina« Beti Jurkovič. Vendar obe ti dve prireditvi sta se preselili ena za drugo v Ljubljano, kjer so še sedaj nadaljujejo s to tradicijo. Na Bledu je bilo premalo razumevanja, prizadevanje je nekam zastalo, glavni razlog pa je bil v pomanjkanju sredstev, saj so te prireditve postajale vse dražje!

Ni pa prezreti velikih športnih tekmovanj, ki so prerasle ozke domače okvirje in uveljavile Bled v svetovnem obsegu. To velja predvsem za veslaška in padalska tekmovanja. V letu 1956 je bilo na Bledu Evropsko prvenstvo v veslanju za člane in članice, v letu 1966 že svetovno za člane in leta 1971 za mladince. Vsa so ob dobri organizaciji, velikem prizadevanju vsega kraja in lepem vremenu izredno dobro uspela.

V letu 1950 je bilo padalsko svetovno prvenstvo v skokih v vodo, ki je privabilo na Bled tisoče gledalcev, tako da so bili pohojeni vsi parki, drugo pa je bilo leta 1970 v Lescah brez skokov v vodo.

In ne gre pozabiti izredne kulturne prireditve — kongresa PEN klubov na Bledu leta 1965 vsega sveta, med njimi tudi našega nobelovca dr. Iva Andriča in pa takratnega predsednika Arturja Müllerja, in od takrat so poznane njegove besede o Bledu: »To je krasota, to je prvi raj«.

In ko so v hotelskih ležiščih dosegli le manjši napredek — 1682 ležišč — so nadaljevali s turistično infrastrukturo, ki jo Bled rabi — tako so vsaj meni-

li turistični delavci na Bledu. V tem obdobju so začeli graditi smučarski center na Zatrniku — 4 vlečnice z dvosedelnicno na Brjanci. Ta smučišča naj bi pripomogla Bledu bolj izkoriščati svoja ležišča in ostalo, kar Bled lahko gostom ponudi tudi izven poletja. Istočasno z Zatrnikom so modernizirali tudi prvo traso ceste iz Krnice do Zatrnika, kar je seveda bil predpogoj ureditve Zatrnika, Viator na Bledu pa je postavil restavracijo za zimске goste, ki pa se ni nikakor obnesla kot izletniška točka izven zimskega časa.

Na zavodu za pospeševanje in razvoj turizma so se domislili še gradnje golf igrišča na prostoru, ki je bilo slično igrišču že pred vojno, ki so ga potem že ponudili gostom v letu 1974, slovesno pa odprli bolj zaradi propagande maja 1977.

Zaradi negotovosti ledu na jezeru je nujno tudi umetno drsališče. TD Bled je začel že v letu 1971 z naravnim drsališčem, nato pa z ustanovitvijo posebne interesne skupnosti za izgradnjo športno turističnih objektov združil okoli 35 delavnih organizacij in tudi izvedli prvo etapo v umetnem drsališču na ploščadi izpod Hotela Krim.

TD Bled se je lotil še fitness — Rikli promenade na Straži, s tem pa dobili na Bledu že 23 turističnih objektov vseh vrst.

V tem času pa so se združili do sedaj samostojna podjetja Toplice, Krim, Jelovica in Lovce v združeno hotelsko podjetje Bled ter začeli takoj s povečanjem hotelov Lovce, Krim in Jelovica, Toplice pa je postavil novo restavracijo, že od pred vojne ozko grlo tega hotela ter restavracijo »Bistro« v podaljšku hotela. Pripravili pa so tudi obširen dolgoročni program tega združenega domačega podjetja.

Spremenilo se je malo tudi na Milnem. Vilo Bled so odprli za goste — spremenili so jo v hotel, ki jo je v upravljanje prev-

(Nadaljevanje na 12. strani)

Kronika Bleda

(Nadaljevanje z 11. strani)

zelo podjetje »Emona«. Tudi sprehajalno pot pod vilo so odprli in ves park z jezersko obalo je bilo prijetno presenečenje za blejskega gosta. To pa je bilo le do konca leta 1973.

Poleg večje akcije KS Bled v modernizaciji cest — med temi tudi večje ureditve v novem naselju na Dindolu in prenovljene ceste v to naselje, nove šole prof. Jožeta Plemlja na Bledu le pridobili nov prenovljen, povečan Hotel Svoboda, ki se že lahko primerja po svoji zunanji in notranji ureditvi z ostalimi na Bledu. Za tem pa je nastalo manjše mrtvilo v gradnji novih ležišč, dasi se programov ni manjkalo.

Leto 1973 je pomembno po obisku, saj so dosegli rekord — največ nočitev doslej na Bledu — 505.507 in 122.415 gostov, izkoriščenost pa so izračunali na 54,41%. Seveda je bil tuji turizem dobro zastopan, saj je bilo med temi nočitvami 368.727 tujih, gostov pa 80.028. Žal je za tem v naslednjih letih obisk upadal!

prvotni načrt delno spremenili in zmanjšali njegov obseg za okoli 100 postelj, vendar po večjih razpravah in včasih tudi večjih nesporazumih hotel dogradili in že maja 1977 sprejeli prve goste.

Ob gradnji novega Park Hotela pa sta bila porušena dva stara hotela, nekdanja pomembna stebra starega turističnega Bleda — kar velja še posebno za Hotel Petran na Mlinem in Hotel Evropa na Rečici, ki ga je načel najprej ogenj, nato pa ga doletela usoda, saj ni bil več za obnovo. Kljub vsemu pa se posteljne kapacitete od starega predvojnega Bleda še niso bistveno povečale, saj se je rušilo in gradilo novo vse obenem! In ko izgrajujemo Bled ne gre prezreti besed napisanih v reviji »Čovek i životna sredina« Beograd št. 1/77, v katerem pravi strokovnjaki o varstvu okolja takole:

»Pri izgradnji posameznih turističnih središč nastaja konfliktna situacija zaradi navidezno bolj povoljnih ekonomskih pogojev. Tipičen primer so pla-

Te besede si velja zapomniti!

Tako kažejo številke danes na Bledu, da ima 2037 ležišč v hotelih, 556 v počitniških domovih, 65 gostiščih in 1620 v zasebnih sobah, skupaj 4397 ležišč!

In ko smo že toliko zapisali o novem Bledu bi bilo skorajda prav, da povemo nekaj tudi o nosilcih tega turističnega povojnega razvoja našega kraja. — O ljudeh, ki so dosti žrtvovali v tem dogajanju.

Verjetno pa je to še prezgodaj, saj bo čas pokazal, kateri so bili ti nosilci in kateri so v svojih prizadevanjih tudi največ pripomogli k temu razvoju in tudi uspeli! Prepustimo to zgodovini in pa tistim, ki bodo kritično ocenjevali povojni Bled.

Med turističnimi delavci ne smemo prezreti Rajka Gradnika (16. 11. 1880) v Medani — 20. 6. 1961 na Bledu, ki je s svojim znanjem in izkušnjami veliko vplival na turistične delavce na Bledu: zbral je precejšen del starega gradiva iz blejske zgodovine, ki pa je žal še neobdelano.

Na kratko smo skušali zbrati osnovne podatke, kako se je Bled razvijal po vojni. Veliko pomembnega smo verjetno tudi

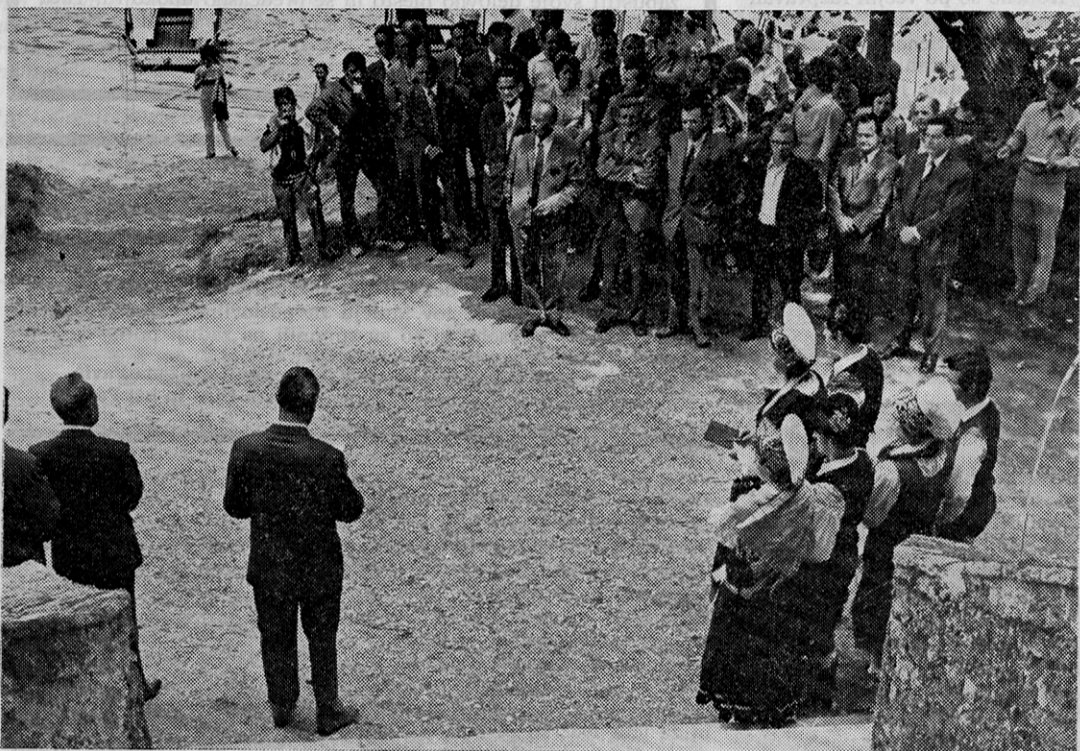

Upokojila
se je

Danica Palhartinger, rojena 29. 7. 1925 v Pavlici pri Ilirski Bistrici, je bila mirna, prijazna, predvsem pa pridna delavka. Polnih 18 let nam je pridno čistila naše delovne prostore in skrbela, da smo vsako jutro prišli v urejene in ko še ni bilo centralnega ogrevanja, tudi v že toplo zakurjene prostore.

Zelimo, da bi se v svojem družinskem krogu imela lepo in da bi še dolgo uživala zaslužen počitek.

"Če bi ptiči ustanovili svoje TOZD- e in DSSS....."

Otvoritev otoka

Po izpraznitvi stare blejske šole so te prostore namenili Gostinski šoli, v njej uredili kuhinjo, za internat šole pa je še dalje služila stara Plemljeva hiša.

Ko smo že omenili večjo »ekspanzijo« Bleda v infrastrukturnih objektih, ki so obogatili blejsko ponudbo pa moramo reči, da ti še niso dokončani in čakajo, da naberejo denar za dokončanje tako Zatrnik, golfa, kot umetnega drsališča. Prizadevanja so, ni pa skupne volje vseh turističnih in gostinskih dejavnikov na Bledu, da bi skupaj pripomogli k hitrejši uresnitvi tega programa.

V letu 1974 je omeniti na Bledu ustanovitev Limfološke postaje, ki jo vodi Franc Molnar, katere naloga je spremljanje stanja vode v blejskem jezeru. Ta spada strokovno pod Kemični inštitut Borisa Kidriča, ljubljanske univerze, nastala pa je ob skupnem prizadevanju radovljiške občine in Področne vodne skupnosti za Gorenjsko.

Tedaj pa se je začela akcija za gradnjo novega Park Hotela, ki je precej razburkala duhove na Bledu in po Sloveniji še posebno, ko so 15. februarja 1975 porušili starega. Podložili so mu okoli 2000 min., tako da je bil padec tega kolosa res brezhiben. Odstranitev hotela pa je pokazala številne druge možnosti izpolnitve tega prostora — vendar je končno le zmagala volja tistih, ki so hoteli v prvi vrsti nova ležišča na Bledu, ki jih Bled najbolj potrebuje. Res so

nirani hoteli ob Blejskem in Bohinjskem jezeru, ki pomenijo zgodovinsko napako v urbanizaciji tega področja in dajejo le koncesijo enostranskemu komercialnemu turističnemu gospodarstvu.«

izpustili ali pa je manjkalo še točnejših podatkov. Vsekakor pa bo pozneje lažje kroniko dopoljevati in okrepiti z dosedaj še neznanimi dogodki.

Božo Benedik

za razvedrilo

»No, Francelj, zdaj si vzel za ženo mojo hčer in konec je vseh tvojih neumnosti!«, reče tašča zetu.

»Ja, ta je bila pa res moja zadnja in največja neumnost.«

»Oča, koliko vina prodate iz vašega prelepega vinograda?«

»Ja, pridelam kakšnih 400 l, a prodam ga pa tudi do 800 l.«

»Slišala sem, da ti je padla na glavo velika črka iz neonske reklame. Te je zelo poškodovala?«

»Sploh ne, saj je šlo zelo na mehko, bil je mehki č.«

V šoli tovarišica učiteljica sprašuje otroke, kateri pomemben mož se je rodil leta 1800. Janezek ni vedel, pa ga je tovarišica vprašala:

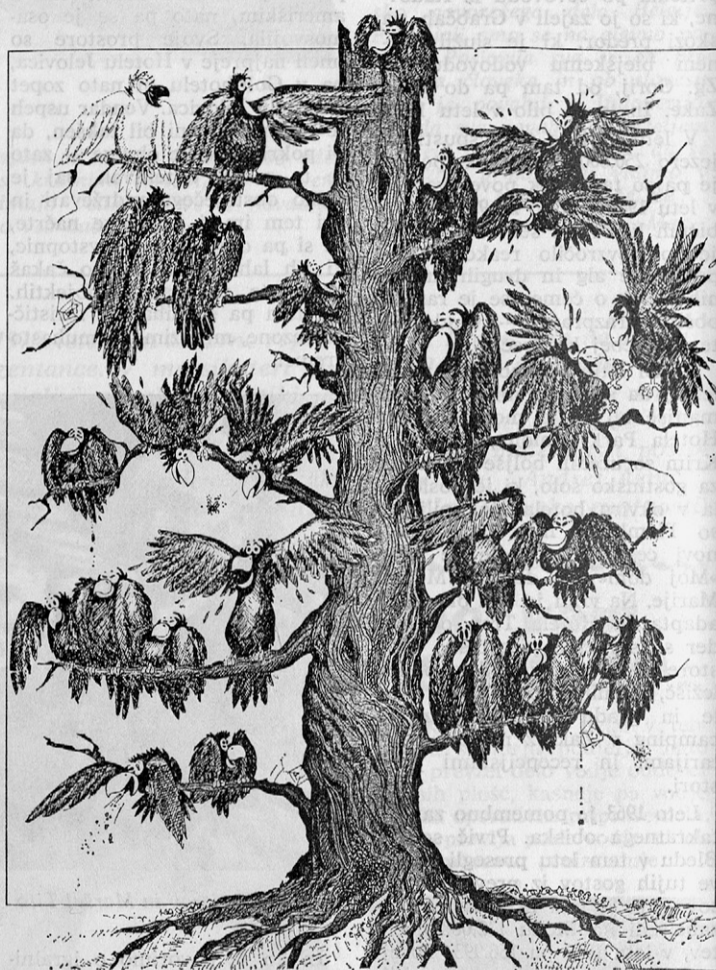
»Pa kako to, da ne veš?«

»Pa mi vi povejte, kdo se je rodil leta 1969?«

»Tega pa res ne bi vedela.«

»To sem bil pa jaz.«

Vesna

Štosintegral

Štrus Danici in Marjanu: sin

kadrovske
novice

STANJE ZAPOSLENIH
ZA MESEK OKTOBER 1978:

TO »Tomaž Godec« Boh. Bistrica: 483 delavcev in 11 učencev v poklicnih lesnih šolah

TO Rečica: 310 delavcev in 10 učencev v poklicnih lesnih šolah

TO Mojstrana: 57 delavcev in 4 učencev v poklicnih lesnih šolah

TO Podnart: 76 delavcev

TO Trgovina: 21 delavcev

DSSS: 78 delavcev

Skupaj: 1025 delavcev in 25 učencev v poklicnih lesnih šolah

Rodil
se je:

Poročili
so se:

Čajič Darinka
Mencinger Alojz
Pajič Pero

Glavni in odgovorni urednik: Robič Ivan, tehnični urednik: Freljih Nada, člani: Žitnik Janez, Mencinger Franc, Trojar Andrej, Knaflič Zdravko, Noč Anton, Koselj Ivanka, Jeglič Silva in Kraigher Ciril.